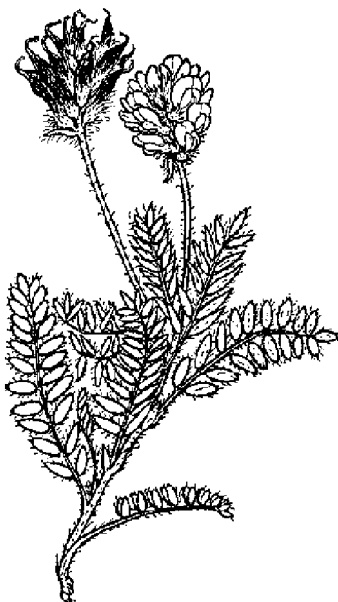

Kjell Antonsson

1997-04-25

1997:4

HOTADE KÄRLVÄXTER I ÖSTERGÖTLAND 1997

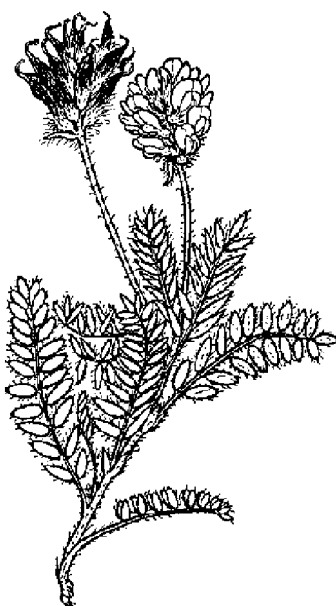

**Sammanställning över alla kända hotade kärlväxters
lokaler och hotstatus i Östergötlands län.**

Omslagsbilden visar luddvedel (*Oxytropis pilosa*) som finns på 6 lokaler på kalktorrängar i västra Östergötland.

HOTADE KÄRLVÄXTER I ÖSTERGÖTLAND

1997

**Sammanställning över alla kända hotade kärlväxters
lokaler och hotstatus i Östergötlands län.**

**Rapporten skriven av Karin Andersson
och Kjell Antonsson**

FÖRORD

Kärlväxterna, d v s det vi i dagligt tal brukar kalla vanliga blommor, men också gräs, halvgräs, ormbunkar och lummerväxter, har under lång tid fascinerat och intresserat en stor skara naturintresserade människor. Taube, Lundell m fl diktar gärna om blommor. De har fått stor användning inom medicin, som kryddor och de ingår på en lång rad andra sätt i våra dagliga liv.

Sverige har också stolta traditioner när det gäller att hålla reda på och kartera de olika arterna. Under senare år har ett flertal landskapsflora-projekt startats. Som en uppföljning av dessa bedrivs sedan en övervakning av de hotade arternas växtplatser. Denna miljöövervakning är en av grundförutsättningarna för att rätt skötsel kommer att bedrivas på lokalen.

Denna skrift är en sammanställning av den verksamhet som bedrivits i Östergötland under senare år och hur situationen är för de hotade kärlväxterna i länet. Ambitionen har varit att samla all aktuell information om arterna i denna rapport. Det är dock inte möjligt att utföra något sådant utan att brister uppstår. Ett generellt problem är de arter, för vilka det i boken "Östergötlands flora" endast anges sektioner och där det idag kan vara svårt att återfinna de exakta växtplatserna.

Det är därför lämpligt att se detta arbete som en uppsummering av dagens kunskap och ett avstamp inför kommande års verksamhet. Vi kan nu alla hjälpas åt att fylla de luckor som finns i kunskapen om de hotade arterna i Östergötlands flora.

Rapporten vägleder också när det gäller prioriteringen av de knappa resurser som finns för skötselinsatser. Här är det bara att hoppas att kommunerna, skogsvårdsstyrelsen, markägare, ideella naturvårdsorganisationer och andra goda krafter, kan bidra med resurser.

Det finns också stor anledning att framföra ett stort tack till alla de som ideellt, under många år deltagit i floraväxteriverksamheten. Låt oss hoppas att orken räcker för ytterligare insatser under kommande år och att vi kan bli ännu fler som hjälper till i arbetet.

Jan Hällgren
Miljövårdsdirektör

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1 Floraövervakning / Floraväkteri	3
2.2 Hotklassificering	5
2.3 Arter som ej längre är med på hotlistan	6
2.4 Naturtyper	7
2.5 Arter som ej eftersökts i länet	7
2.6 Hotsituationen runt Östersjön	9
3. Redovisning av Östergötlands hotade kärlväxter	12
3.1 Litteraturreferenser	12
3.2 Tabell över redovisade arter med sidhänvisning	13
4. Artdel	16
4.1 Förklaringar till kartorna	16

1. SAMMANFATTNING

Med hotade arter menas i denna rapport alla nationellt rödlistade arter inom hotkategorierna 0-4, enligt de av Naturvårdsverket fastställda rödlistorna.

I denna rapport redovisas alla de **170** kärlväxtarter som är hotade i Sverige och som förekommer i Östergötland. Av dessa är **117** redovisade på en artfaktasida med en utbredningskarta för Östergötland.

Exempel på information och slutsatser som erhålles i denna rapport är bl a:

- 128 personer deltar i floraövervakning i Östergötland varav ca 60 är aktiva varje år.
- 80 % av Östergötlands hotade kärlväxter återfinns i odlingslandskapet medan andelen är 69 % för hela landet.
- 43 av Östergötlands hotade kärlväxter är borta eller riskerar att försvinna inom en snar framtid.
- 20 av de östgötska hotarterna saknas eller är hotade i alla eller nästan alla östersjöländerna.

Rapporten sammanfattar i huvudsak de senaste 5-6 årens verksamhet inom floraväxteri och floraövervakning. Det senare begreppet har tillkommit under senare år, som en anpassning till de mer detaljerade krav, som ställs på lokalangivelserna inom ramen för den miljöövervakning, som bedrivs i länet.

De stora kunskapsluckorna finns för arter, som bara redovisas i sektioner i boken "Östergötlands flora" av Genberg och för de arter, som nyligen förts upp på hotlistorna. Det finns dock säkert mer att upptäcka om flertalet arter i denna rapport.

Flera av rapportens arter är hotade till sin existens i länet och det är av största vikt att relevanta skötselåtgärder sätts in på de återstående lokalerna för dessa arter. För ett fåtal arter är situationen däremot den att fler lokaler nu är kända än tidigare, som ett resultat av noggrannare efterforskningar.

Att under de närmaste åren få till stånd rätt skötsel på samtliga lokaler för alla hotade arter är däremot en övermäktig uppgift. Det är därför viktigt att rätt prioriteringar görs. Förutom artens nationella hotstatus kan en utblick på artens situation i våra närmaste grannländer vara användbart i detta arbete.

En stor majoritet av länets hotade kärlväxter lever i odlingslandskapet. Bland dessa är åkerogräs ofta de mest hotade. Här kan dock en väl organiserad odling i t ex så kallade "allmogeåkrar" och andra initiativ vara till mycket stor nytta.

Rapporten behandlar i övrigt arternas status i östersjöländerna, vilka naturtyper arterna lever i, förändringar i hotlistan m m.

FLORAÖVERVAKNING I ÖSTERGÖTLAND

2. INLEDNING

Insikten om att vi i snabb takt håller på att utrota ett antal arter har tydligt understrukt behovet av att veta var dessa hotade växter och deras växtplatser är belägna. Denna kunskap är en förutsättning för att tillräcklig hänsyn ska kunna tas vid olika verksamheter samt för att adekvata åtgärder ska kunna vidtas. Länsstyrelsen och andra myndigheter måste ha noggranna lägesangivelser för att kunna bedriva ett effektivt arbete. Det är dock inte lämpligt att lämna ut dessa exakta växtplatser till allmänheten, eftersom uppgifterna då skulle kunna användas av personer som inte förstår bättre än att stjäla sällsynta och hotade växter för egen kortsiktig vinning.

Vi vet att de storskaliga förändringar som orsakats av det industrialiserade jord- och skogsbruket är den främsta orsaken till många arters tillbakagång och utrotning. Till exempel har mångfalden av miljöer minskat drastiskt. Förändrat brukningssätt, brist på hänsyn och utebliven hävd är ofta troliga orsaker till enskilda arters utrotning. Härutöver utgör den allmänna belastning som orsakats av utsläpp av försurande ämnen, övergödning, industrisamhället och miljögifter en starkt bidragande orsak till storskalig påverkan. Alla dessa hotfaktorer håller nu på att mildras genom bl a större förståelse och hänsyn i jord- och skogsbruk, minskade utsläpp mm. Det tar dock lång tid att reparera gamla misstag.

För floravården är olika former av hänsyn inom de areella näringarna och biotopskydd de viktigaste instrumenten. Men floravård kan inte bedrivas utan en gedigen kunskap om de enskilda växtarterna, deras miljökrav, tolerans mot miljöförändringar och biologi i övrigt. Många av växtarterna är dessutom så sällsynta eller så hotade att direkt artinriktade åtgärder är enda möjligheten att förhindra att de försvinner.

2.1 FLORAÖVERVAKNING / FLORAVÄKTERI

Många människor förknippar utrotningen av arter med tropiska regnskogar och andra biotoper långt bort från vår del av världen. Olika kampanjer har fokuserats på utrotningen av arter i andra världsdelar. Även den svenska skogen, våra våtmarker och kusthav, vårt svenska kulturlandskap och många andra biotoper hyser idag hundratals växt- och djurarter som hotas av utrotning. I Sverige har olika projekt bedrivits för hotade arter. Ett omfattande arbete har utförts av myndigheter, naturskyddsföreningar, hembygdsföreningar, olika intressegrupper och enskilda.

För att få en samlad bild av hoten mot Sveriges växter startades på 1970-talet "Projekt Linné" och projektet "Floravård i skogsbruket". Dessa projekt arbetade bland annat fram så kallade hotlistor. 1984 gav Naturvårdsverket i uppdrag åt Sveriges Lantbruksuniversitet att arbeta med frågor kring hoten mot landets flora och fauna. Därmed startade "Databanken för hotade arter". Namnet ändrades sedan till "ArtDatabanken". ArtDatabanken och till den knutna experter har bl a till uppgift att:

- * samla in, utvärdera och lagra den viktigaste informationen om de hotade arterna
- * sammanställa och revidera listor över de hotade arterna och därvid bedöma vilken hotkategori varje art befinner sig i och hur artens hela hotsituation ser ut
- * utarbeta förslag till åtgärdsprogram samt att analysera och utvärdera de åtgärder som vidtagits
- * ta initiativ till inventeringar och uppföljande fältstudier av status och hotbild för hotade och sällsynta arter

Runt omkring i Sverige har det startats "Floraväktarprojekt" som initierades 1987 av ArtDatabanken och Världsnaturfonden WWF. Dessa projekt samlar intresserade och ideellt arbetande botanister till en insats för hotade och sällsynta växter och deras växtlokaler.

I Östergötland har Botanikgruppen inom Östergötlands Naturalhistoriska Förening (ÖNF) kontaktat botanister och naturskyddskretsar inom länet, för att få med så många som möjligt till detta arbete. Under växtsäsongen 1990 inledde ca 25 personer en inventering av de växtlokaler som anses vara mest hotade. Verksamheten drevs sedan i ÖNF:s regi fram till och med 1994 då länsstyrelsen övertog huvudmannaskapet.

För närvarande bedrivs verksamheten så att en ledningsgrupp, bestående av representanter från olika myndigheter och ÖNF, styr upp hur verksamheten ska bedrivas och vilka arter och växtgrupper som ska ingå. Länsstyrelsen tar sedan fram lämpliga lokaler som skickas ut till inventerarna. Dessa besöker lokalen och redovisar resultatet till länsstyrelsen. Därefter skickas resultatet till ArtDatabanken i Uppsala.

Detta innebär att länsstyrelsen varje år anställer en person som på deltid under maj - september arbetar med dessa frågor. De personer som hittills arbetat i projektet är Anneli Johansson (1995), Olof Hjelm (1996) och Karin Andersson (1997). Projektledare är Kjell Antonsson på länsstyrelsens miljövårdsenhet. Finansieringen sker med hjälp av det miljöövervakningsanslag som finns för artövervakning i länet.

Syftet med floraövervakning i den samordnade regionala miljöövervakningen är att dokumentera förekomsten av hotade växter och deras växtplatser i länet, samt att följa förändringar i dessa växters förekomst. Det innebär att det för vissa lokaler krävs en mera noggrann beskrivning av växtplatsen och populationsstorleken vid besöket. Detta arbete har påbörjats och kan sägas vara tillfredsställande för flertalet lokaler. Det är för närvarande 128 personer som är engagerade i floraväktari / floraövervakning i Östergötland. Av dessa är ca 60 personer aktiva varje år.

Arbetsuppgifterna inom projektet är skiftande. Alla lokaler besöks, ibland årligen, och en rapportblankett (Calypso-blanketten) fylls i som sedan sänds till länsstyrelsen. Efter det att blanketten fyllts i första gången räcker det normalt med att uppdatera artens status på lokalen, vid de kommande besöken. En del personer ansvarar för att rapportera flera olika arter från ett visst område, andra har åtagit sig att bevaka en lokal nära sin bostad eller sommarbostad. Var och en som är intresserad kan göra en insats. Hör gärna av dig till länsstyrelsen om du vill vara med och bevaka någon art eller flera arter i din hemtrakt.

2.2 HOTKLASSIFICERING

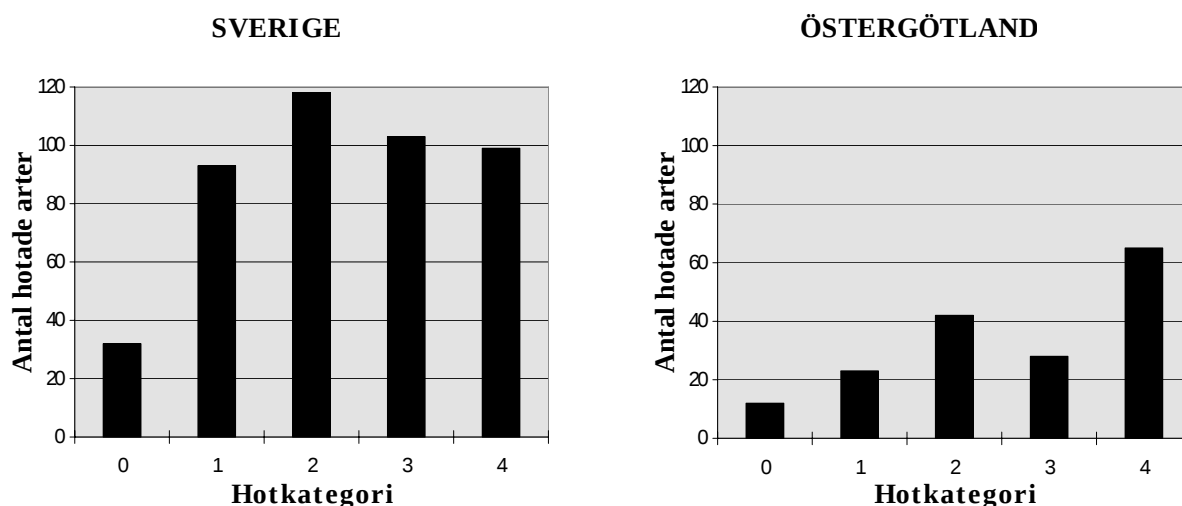
De arter som bedöms vara hotade placeras i en av fem olika hotkategorier, grundat på det bakgrundsmaterial som finns. Detta material kan till exempel bestå i antalet kända aktuella lokaler, beräknat antal möjliga lokaler samt till vilken typ av hot arten är utsatt för. Syftet med kategorierna är att ge en översiktlig och objektiv bild av arternas status. Kategorierna är definierade på samma sätt för alla organismgrupper. Naturvårdsverkets definition av hotade arter inkluderar endast arter i hotkategorierna 0 - 2. För enkelhetens skull kallas alla arter i hotkategori 0 - 4 för hotade i rapporten.

Hotkategori	Innebörd
Försvunna (0)	Arter (taxa) som försvunnit som reproducerande populationer.
Akut hotade (1)	Taxa som löper risk att försvinna som reproducerande populationer inom en nära framtid om hotfaktorerna inte snarast undanröjes.
Sårbara (2)	Taxa vars överlevnad inte är säkerställd på längre sikt. Innefattar bla arter med allvarlig tillbakagång i numerär eller i geografisk utbredning.
Sällsynta (3)	Taxa som för närvarande inte är akut hotade eller sårbara men som ändå är i riskzonen på grund av en population som har en liten totalstorlek eller har en utbredning som endera är mycket lokalt begränsad eller utglesad.
Hänsynskrävande (4)	Taxa som inte tillhör någon av ovanstående kategorier men som ändå kräver artvis utformad hänsyn.

I Sverige finns totalt ca 1900 kärlväxter. Av dessa är 445 (23 %) med på hotlistan, dvs placerade i hotkategori 0 - 4, (figur 1). Av dessa anses knappt 40 arter försvunna från landet och ca 160 som akut hotade eller sårbara.

Placeringen av arter i olika hotkategorier är gjorda utifrån bedömningar av den risk arterna löper att försvinna från landet. Av arter som försvunnit från Sverige har endast de som funnits här efter 1850 medtagits. Hotlistan fastställs officiellt av Naturvårdsverket.

För Östergötlands del inleddes arbetet med ett 30-tal arter i hotkategorierna 0, 1 och 2. År 1991 ingick ett 50-tal arter i projektet. Från och med 1997 ingår samtliga 170 hotlistade kärlväxter som finns i Östergötland i projektet.

Figur 1. Antal hotlistade kärlväxter fördelade på hotkategorier för Sverige respektive Östergötland. För Sverige 445 arter (av totalt ca 1900 arter i Sverige) och för Östergötland 170 arter.

2.3 ARTER SOM EJ LÄNGRE ÄR MED PÅ HOTLISTAN

Några arter var med i hotlistan 1990, men räknas ej längre som hotade 1995, (tabell 2). De som utgått ur listan har tagits bort av olika skäl. Gullkrage, kärrull, fliknäva och stallört har visat sig vara vanligare i någon region än vad som tidigare antagits. Det har också funnits svårigheter med att urskilja en del arter från närstående taxa samt problem med nyspridning från odling. Detta gäller för fodervallört och äkta vallört. Några av arterna har tidigare felaktigt uppgivits för Sverige. Gråmynta har visat sig vara olika hybridkomplex och ren gråmynta är ej säkert funnen i Sverige.

Det faktum att arterna uteslutits från hotlistan behöver dock inte betyda att bevakningen av artens lokaler upphör. Vid upprättande av en hotkategori 5 (arter som är sällsynta och hotade i ett regionalt perspektiv), ett arbete som för närvarande pågår på länsstyrelsen, är flera av arterna i tabell 2 aktuella.

Tabell 2. Kärlväxter som finns eller har funnits i Östergötland och som var placerade på hotlistan 1990 men ej längre är hotade 1995. (Rödlstade växter i Sverige 1995)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Hotkategori 1990
Rosenmalva	<i>Malva alcea</i>	3
Gråmynta	<i>Mentha longifolia</i>	3
Stallört	<i>Ononis arvensis</i>	3
Fodervallört	<i>Symphytum asperum</i>	3
Äkta vallört	<i>Symphytum officinale</i>	3
Gullkrage	<i>Chrysanthemum segetum</i>	4
Kärrull	<i>Eriophorum gracile</i>	4
Fliknäva	<i>Geranium dissectum</i>	4

2.4 NATURTYPER

Arterna är grovt indelade efter i vilka natur- eller landskapstyper de förekommer, (tabell 3 och 4). Indelningen har framför allt gjorts för att underlätta arbetet i olika praktiska naturvårdssammanhang. Placeringen av arterna följer boken "Rödlistade växter i Sverige 1995".

Tabell 3. De hotlistade kärlväxternas fördelning på huvudbiotoper och hotkategorier i **Sverige**. (Innefattar även maskrosor.) Observera att en art kan förekomma i mer än en biotop. **N**=antal arter i kategorin. Bergsbranter och hållmarker *nedanför fjällen*.

Naturtyp	0	1	2	3	4	Summa
Bergsbranter och hållmarker	1	5	6	6	1	19
Fjäll	0	1	15	14	2	32
Hav och havsstränder	5	14	8	12	8	47
Jordbrukslandskapet	24	70	80	58	73	305
Skogar	3	10	12	17	24	66
Sjöar, sjöstränder och myrar	4	10	16	14	19	63
Summa	37	110	137	121	127	532
N	32	93	118	103	99	445

Tabell 4. De hotlistade kärlväxternas fördelning på huvudbiotoper och hotkategorier i **Östergötland**. (Innefattar även maskrosor.) Observera att en art kan förekomma i mer än en biotop. **N**=antal arter i kategorin. Bergsbranter och hållmarker *nedanför fjällen*.

Naturtyp	0	1	2	3	4	Summa
Bergsbranter och hållmarker	0	0	1	1	0	2
Fjäll	0	0	0	0	0	0
Hav och havsstränder	0	2	0	0	3	5
Jordbrukslandskapet	12	21	36	19	50	138
Skogar	0	1	5	5	14	25
Sjöar, sjöstränder och myrar	1	2	5	5	12	25
Summa	13	26	47	30	79	195
N	12	23	43	27	65	170

2.5 ARTER SOM EJ EFTERSÖKTS I LÄNET

Förutom de 117 arter som presenteras utförligt med text och karta i rapporten, är även de 53 arterna i tabell 5 funna i länet. Dessa arter finns det bara enstaka gamla oprecisa fynddata för, eller är de infogade i hotlistan så nyligen att fynddata ännu inte sammanställts (maskrosor). I listan / rapporten saknas Hökfibblor och Majranunkler eftersom kunskapsläget idag är sådant att en genomgång av hot och trender inte är möjlig.

Tabell 5. Arter någon gång funna i Östergötlands län, men ej presenterade i rapporten. Hotkategoriplaceringen av maskrosorna bör ses som preliminär eftersom den vilar på mycket lösare grund än övriga kärlväxter. **Naturtyp:** **F**=fjäll, **H**=hav, havsstränder, **J**=jordbrukslandskapet, **S**=skogar, **V**=sjöar,

sjöstränder, myrar. **Ursprung:** i=indigena, a=inkomna före ca 1600 med människans ofrivilliga hjälp, b=inkomna före ca 1600 med människans hjälp och som sedan naturaliserats, c=inkomna efter 1600 ofrivilligt med människans hjälp. **Status:** ●=bofast i länet, ☒=utgången, tidigare bofast, ○=tillfälligt funnen i länet eller endast förvildad från odling

Tabell 5. (förklaring finns på föregående sida)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Hot-kat	Natur-typ	Ur-sprung	Status	Senaste fynd
Purrahavre	Avena strigosa	0	J	a	☒	före 1900 (4 sektioner)
Lindådra	Camelina alyssum	0	J	a	☒	S:t Johannes sn 1952
Oljedådra	Camelina sativa ssp. sativa	0	J	b	☒	
Bymålla	Chenopodium urbicum	0	J	a	☒	S:t Johannes sn 1991
Vallfibbla	Crepis nicaeensis	0	J	i	☒	Kvillinge sn, Simonstorp sn 1950-58
Linsnärja	Cuscuta epilinum	0	J	a	☒	före 1900 (12 sektioner)
Dvärgag	Cyperus fuscus	0	JV	i	○	Ringarum sn före 1900
Linmåra	Galium spurium ssp. spurium	0	J	a	☒	före 1900 (13 sektioner)
Fin tofsäxing	Koeleria cristata	0	J	c	☒	Åtvid sn 1900 - 1949
Linrepe	Lolium remotum	0	J	a	☒	1905-1923 (3 lokaler)
Dårrepe	Lolium temulentum	0	J	a	☒	Risinge sn 1911
Jättespärjel	Spergula arvensis var. maxima	0	J	a	☒	
Småsvärling	Alisma wahlenbergii	1	HV	i	☒	Gryt sn, Kaga sn före 1900
Kamomillkulla	Anthemis cotula	1	J	a	☒	Dagsberg sn 1955
Ängslost	Bromus racemosus	1	J	i	☒	före 1900
Svartklint	Centaurea nigra	1	J	c	○	Norrköping 1878
Gatmålla	Chenopodium murale	1	J	a	☒	S:t Olai sn 1961
Rysk drakblomma	Dracocephalum thymiflorum	1	J	i	○	
Spjutsporre	Kickxia elatine	1	J	a	○	Krokek sn 1893
Parksmörblomma	Ranunculus acris ssp. friesianus	1	J	c	○	
Åkerskallra	Rhinanthus serotinus ssp. apterus	1	J	a	☒	
Nålkörvel	Scandix pecten-veneris	1	J	a	○	Åtvid sn 1904
Renkavle	Alopecurus myosuroides	2	J	a	○	Hedvig sn 1962
Taggkörvel	Anthriscus caucalis	2	J	i	○	Horn sn före 1900
Dansk körvel	Anthriscus cerefolium	2	J	b	○	Krokek sn 1970
Cypresslummer	Diphysastrum complanatum ssp. chamaecyparissus	2	JS	i	☒	
Brandnäva	Geranium lanuginosum	2	S	i	●	Simonstorp sn 1902
Ängsfibbla	Hieracium caespitosum	2	J	i	☒	
Fågelarv	Holosteum umbellatum	2	J	i	○	
Stor bockrot	Pimpinella major	2	J	b	○	Kvillinge sn 1961
Kranssalvia	Salvia verticillata	2	J	c	○	Dagsberg sn 1955, Varv sn 73-75
Grenigt kungsljus	Verbascum lychnitis	2	J	b	○	Kvillinge sn 1956, 1960, 1967
Finsvingel	Festuca filiformis	3	J	c	☒	
Grön tofsäxing	Koeleria pyramidata	3	J	c	☒	Kullerstad sn 1900 - 1949
Svart bockrot	Pimpinella saxifraga ssp. nigra	3	J	i	●	Marmorbruket 1990
Dikesskräppa	Rumex conglomeratus	3	J	i	○	Matteus sn 1908
Knutört	Anagallis minima	4	J	i	○	Gryt sn 1873
Småfruktig jungfrukam	Aphanes inexpectata	4	J	i	☒	före 1900
Grönskära	Bidens radiata	4	JV	i	●	
Myrstarr	Carex heleonastes	4	V	i	☒	Risinge sn före 1900
Mellanhäxört	Circaea x intermedia	4	S	i	○	
Hällebräcka	Saxifraga osloensis	4	J	i	☒	Skänninge sn 1887, N Vi sn före 1900
Åkersyska	Stachys arvensis	4	J	a	○	Hedvig sn 1930
(maskros)	Taraxacum duplidentifrons	4	J		●	lokaler ej sammanställda
(maskros)	Taraxacum egregium	4	HJV		●	lokaler ej sammanställda
bredskäftad fläckmaskros	Taraxacum euryphyllum	4	J		●	lokaler ej sammanställda
(maskros)	Taraxacum gelertii	4	J		●	lokaler ej sammanställda
vätmaskros	Taraxacum limnanthes	4	JV		●	lokaler ej sammanställda
(maskros)	Taraxacum litorale	4	JV		●	lokaler ej sammanställda

fläckmaskros	Taraxacum maculigerum	4	JV		●	lokaler ej sammanställda
(maskros)	Taraxacum nordstedtii	4	J		●	lokaler ej sammanställda
(maskros)	Taraxacum praestans	4	FJV		●	lokaler ej sammanställda
(maskros)	Taraxacum suecicum	4	HJV		●	lokaler ej sammanställda

2.6 HOTSITUATIONEN RUNT ÖSTERSJÖN

Flera av de arter som är placerade på hotlistan för Sverige och som finns i Östergötland är också hotade i flera andra länder / områden runt Östersjön, (tabell 6). De områden som är upptagna här är Åland, Finland (utom Åland), Leningrad-regionen (Ryssland), Estland, Lettland, Litauen, Kaliningrad-regionen (Ryssland), Polen, Mecklenburg-Vorpommern (Tyskland), Schleswig-Holstein (Tyskland) och Danmark. Totalt är ca 1700 kärlväxter hotade i den baltiska regionen (Alchemilla, Rubus, Taraxacum och Hieracium är ej medtagna).

De östgötska arter som saknas eller finns i högst tre andra länder / områden är; raggarv, kal knipprot, doftyxne, rundmynta, nonnea, blårapunkel, piploka, östgötabjörnbär, sträv nejlikrot och vingvial.

De östgötska arter som saknas eller är hotade i alla eller flertalet av de områden där arten finns är; knottblomster, stor sandlilja, rutlåsbräken, stor låsbräken, strandbräsma, drakblomma, honungsblomster, rödsyssla, guckusko, skogsfru, gulyxne, raggarv, klintsnyltrot, sumpviol, ängsgentiana, klotgräs, fältgentiana, idegran, spindelört och myrbräcka.

I övrigt indikerar tabell 6 att arbetet med hotade kärlväxter i länderna runt Östersjön (utom Sverige) har en preferens för bl a orkidéer och kallar arter för främmande / antropogena (a) oftare än vad vi gör i Sverige.

Tabell 6. Hotsituationen runt Östersjön för de arter som är hotade i Östergötland.

+ = Arten finns, är inte hotad, - = Arten finns inte, a = Arten är främmande/antropogen (nyinkomling, ej avsedd för hotlistan oavsett status), ? = hotkategori osäker (0-3). Tom ruta = uppgift saknas.
Åla=Åland, Fin=Finland, Len=Leningrad, Est=Estland, Let=Lettland, Lit=Litauen, Kal=Kaliningrad, Pol=Polen, Mec-Vor=Mecklenburg-Vorpommern, Sch-Hol=Schleswig-Holstein, Dan=Danmark
(Red Data Book of the Baltic Region)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Hot- kat Sve	Åla	Fin	Len	Est	Let	Lit	Kal	Pol	Mec- Vor	Sch- Hol	Dan
Naverlön	Acer campestre	1	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+
Brinklosta	Bromus commutatus	1	-	a	1	-	a	+	+	+	+	1	a
Stinkmålla	Chenopodium vulvaria	1	a	a	-	a	a	a	a	a	1	0	a
Finnögontröst	Euphrasia rostkoviana ssp. fennica	1	-	4	+	-	+	-	-	-	-	-	-
Kransborre	Marrubium vulgare	1	-	-	-	-	-	a	a	+	1	0	a
Ädelmynta	Mentha x gentilis	1	3	+	+	-	+	-	-	+	-	-	a
Knottblomster	Microstylis monophyllos	1	1	2	4	3	3	2	1	3	0	-	-
Kalvnos	Misopates orontium	1	-	-	-	-	-	-	-	a	1	2	a
Kattmynta	Nepeta cataria	1	a	a	a	a	a	a	a	a	1	1	a
Spetsfingerört	Potentilla bifurca	1	-	a	a	-	a	a	-	a	-	-	-
Pimpinellros	Rosa pimpinellifolia	1	-	-	a	-	-	-	-	+	2	2	+
Ängssalvia	Salvia pratensis	1	-	a	-	a	a	2	+	+	4	-	a
Gaffelglim	Silene dichotoma	1	a	a	+	a	a	a	a	a	+	0	a
Klätt	Agrostemma githago	2	0	0	0	a	a	1	a	a	2	1	a
Stor sandlilja	Anthericum liliago	2	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	2
Revsvalting	Baldellia repens	2	-	-	-	-	-	-	-				
Rutlåsbräken	Botrychium matricariifolium	2	2	4	2	1	2	1	+	2	0	0	2

Stor låsbräken	Botrychium virginianum	2	0	2	1	1	2	1	+	0	-	-	-
Renlosta	Bromus arvensis	2	a	a	+	a	a	+	+	+	1	2	a
Råglosta	Bromus secalinus	2	1	1	+	a	a	a	a	a	1	1	a
Strandbräsmå	Cardamine parviflora	2	0	2	+	-	-	-	-	3	0	-	-
Flockarun	Centaurium erythraea var. erythraea	2	-	-	-	+	+	+	+	+	4	+	+
Raggärv	Cerastium brachypetalum	2	-	-	-	-	-	?	-	2	-	1	3

forts. tabell 6

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Hot- kat Sve	Äla	Fin	Len	Est	Let	Lit	Kal	Pol	Mec- Vor	Sch- Hol	Dan
Rysskörvel	Chaerophyllum prescottii	2	-	+	a	a	-	-	-	-	-	-	-
Ljungs närja	Cuscuta epithymum	2	-	-	+	+	+	+	+	+	2	2	3
Knippnejlika	Dianthus armeria	2	-	-	-	-	-	1	+	+	1	1	3
Drakblomma	Dracocephalum ruyschiana	2	-	a	3	3	2	3	+	2	-	-	-
Kålsenap	Erucastrum gallicum	2	a	a	a	a	a	a	a	a	-	+	a
Skärblad	Falcaria vulgaris	2	-	-	+	a	a	a	a	+	+	1	a
Grusnejlika	Gypsophila muralis	2	-	4	+	+	+	+	+	+	0	0	a
Honungsblomster	Herminium monorchis	2	0	0	3	+	2	1	1	1	1	-	2
Knölvial	Lathyrus tuberosus	2	-	a	a	a	a	a	a	a	-	3	a
Gråmalva	Lavatera thuringiaca	2	-	a	a	a	a	a	+	+	-	-	-
Gulxne	Liparis loeselii	2	1	a	1	3	3	2	1	2	2	0	2
Vit kattost	Malva pusilla	2	4	4	+	a	a	+	+	+	-	2	a
Esparsett	Onobrychis viciifolia	2	-	-	a	a	+	a	-	+	2	-	a
Klintsnyltrot	Orobanchë elatior	2	-	-	-	+	2	-	-	?	1	0	2
Luddvedel	Oxytropis pilosa	2	-	-	1	2	+	+	-	+	-	-	-
Klippnejlika	Petrorhagia saxifraga	2											
Klotgräs	Pilularia globulifera	2	-	3	-	-	-	-	-	1	0	1	3
Spetsnäte	Potamogeton acutifolius	2	-	-	+	-	1	+	+	+	4	2	1
Äkerranunkel	Ranunculus arvensis	2	-	a	-	-	-	+	-	a	1	0	a
Sommarklynne	Valerianella dentata	2	-	a	a	+	-	a	1	+	2	4	a
Ärtvicker	Vicia pisiformis	2	-	-	-	-	-	3	+	+	1	-	-
Luddvicker	Vicia villosa	2	1	0	4	a	a	a	a	+	+	2	a
Sumpviol	Viola uliginosa	2	1	2	3	+	3	1	-	1	-	-	1
Revsuga	Ajuga reptans	3	a	a	+	1	+	+	+	+	+	+	+
Stubbdaggkåpa	Alchemilla obtusa	3	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-
Skugglosta	Bromus ramosus	3	-	-	-	-	1	+	1	+	+	4	+
Nicktistel	Carduus nutans	3	-	1	a	+	a	a	a	+	+	4	a
Ävjestarr	Carex bergrothii	3	4	4	1	+	+	-	-	-	-	-	-
Vårtsärv	Ceratophyllum submersum	3	-	-	-	+	2	3	+	+	+	+	+
Fingerhirs	Digitaria ischaemum	3	-	-	a	a	a	+	+	a	+	+	0
Kal knipprot	Epipactis phyllanthos	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	+
Skuggsvingel	Festuca heterophylla	3	a	-	-	-	-	+	-	+	+	-	a
Parkmåra	Galium pumilum	3	-	a	3	1	-	-	-	+	+	1	a
Färgginst	Genista tinctoria	3	-	-	1	a	a	-	-	+	4	2	+
Svedjenäva	Geranium bohemicum	3	a	+	1	+	1	+	-	0	-	-	-
Doftxne	Gymnadenia odoratissima	3	-	-	-	2	-	1	-	+	-	-	-
Kalkbräken	Gymnocarpium robertianum	3	-	3	3	+	2	-	-	+	+	1	+
Rundmynta	Mentha suaveolens	3	-	-	-	-	-	-	-	a	-	a	a
Nonnea	Nonea versicolor	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	a
Blårapunkel	Phyteuma nigrum	3	-	a	3	-	-	-	-	-	-	-	a
Vitrapunkel	Phyteuma spicatum	3	-	a	2	+	+	+	+	+	+	+	+
Piploka	Pleurospermum austriacum	3	-	-	-	3	-	-	-	+	-	-	a
Styv näte	Potamogeton rutilus	3	-	3	+	+	3	+	1	+	0	1	2
Östgötabjörnbär	Rubus hartmanii	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kasgräs	Scolochloa festuacea	3	-	+	+	+	+	3	-	3	1	-	-
Buskvicker	Vicia dumetorum	3	-	-	-	-	-	1	+	+	4	1	1
Luktsmåborre	Agrimonia procera	4	4	1	-	-	-	3	+	+	+	+	+

Vittåtel	Aira caryophyllea	4	-	-	-	-	-	-	1	+	4	4	+
Paddfot	Asperugo procumbens	4	+	+	a	+	a	+	+	+	2	0	a
Höstlåsbräken	Botrychium multifidum	4	3	+	4	+	2	3	+	2	0	0	2
Strävlösta	Bromus benekenii	4	1	1	-	3	2	3	+	+	+	4	+
Sanddådra	Camelina microcarpa	4	-	a	+	a	a	a	a	+	2	a	a
Skogsklocka	Campanula cervicaria	4	0	4	4	+	+	+	+	+	0	-	0
Hartmansstarr	Carex hartmanii	4	1	1	2	+	+	+	-	+	0	0	2

forts. tabell 6

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Hot- kat Sve	Åla	Fin	Len	Est	Let	Lit	Kal	Pol	Mec- Vor	Sch- Hol	Dan
Långbladig spåstisel	Carlina vulgaris ssp. longifolia	4	-	2	-	+	+	-	-	+	3	-	+
Källgräs	Catabrosa aquatica	4	-	3	+	+	+	+	+	+	2	2	+
Rödsyssla	Cephalanthera rubra	4	-	1	1	3	1	1	1	1	2	-	2
Ryl	Chimaphila umbellata	4	+	+	4	+	4	+	2	+	1	0	3
Slidsilja	Cnidium dubium	4	-	-	4	+	3	3	-	2	1	1	2
Odört	Conium maculatum	4	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	a
Riddarsporre	Consolida regalis	4	1	0	+	a	a	a	a	+	4	2	a
Nässelnärja	Cuscuta europaea	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4	+
Guckusko	Cypripedium calceolus	4	2	4	4	3	2	2	1	2	3	-	2
Sanddraba	Draba nemorosa	4	-	4	+	+	3	+	-	+	-	-	-
Granbräken	Dryopteris cristata	4	+	+	4	+	+	+	+	2	4	4	+
Skogsfru	Epipogium aphyllum	4	4	4	1	1	0	1	0	2	1	0	1
Ljungögontröst	Euphrasia micrantha	4	2	4	-	+	3	+	-	+	0	1	+
Skogssvingel	Festuca altissima	4	-	-	-	2	2	1	+	+	+	+	+
Myskmåra	Galium triflorum	4	-	+	4	+	1	3	-	-	-	-	-
Ängsgentiana	Gentianella amarella	4	2	4	4	+	2	2	1	2	-	-	3
Fältgentiana	Gentianella campestris ssp. campestris	4	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	3
Sträv nejlikrot	Geum hispidus	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luden johannesört	Hypericum hirsutum	4	+	+	-	+	3	3	+	+	0	2	+
Piggfrö	Lappula squarrosa	4	a	a	a	-	a	a	-	-	1	0	a
Vingvial	Lathyrus heterophyllus	4	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-
Hjärtstilla	Leonurus cardiaca	4	0	+	3	a	a	+	+	+	+	2	a
Fältkrassing	Lepidium campestre	4	4	0	a	-	a	a	a	a	+	+	a
Sminkrot	Lithospermum arvense ssp. arvense	4	1	4	+	a	a	a	a	+	+	2	a
Pukvete	Melampyrum arvense	4	-	3	-	+	-	-	+	+	2	0	+
Korndådra	Neslia paniculata	4	a	a	+	a	+	a	a	a	1	1	a
Ulltistel	Onopordum acanthium	4	a	a	2	a	a	a	a	a	+	2	a
Spikvallmo	Papaver argemone	4	a	a	-	a	a	a	a	a	+	+	a
Granspira	Pedicularis sylvatica	4	-	-	-	-	1	1	0	+	1	2	+
Storgröe	Poa remota	4	-	+	+	+	+	3	+	+	3	3	2
Toppjungfrulin	Polygala comosa	4	2	-	+	+	+	+	+	+	1	-	-
Sydsmörblomma	Ranunculus sardous	4	a	a	a	a	a	+	+	+	2	4	+
Myrbräcka	Saxifraga hirculus	4	-	4	2	2	2	1	1	1	0	0	2
Åkermadd	Sherardia arvensis	4	a	a	a	-	-	3	a	+	2	4	a
Idegran	Taxus baccata	4	3	-	-	2	2	0	-	+	3	-	3
Spindelört	Thesium alpinum	4	-	-	3	-	1	-	-	+	-	-	0
Stortimjan	Thymus pulegioides	4	a	a	3	+	+	+	+	+	+	4	+
Dikesveronika	Veronica catenata	4	-	a	3	-	+	-	-	+	+	+	+
Klibbveronika	Veronica triphyllos	4	-	-	-	-	+	-	+	+	+	4	+
Mistel	Viscum album	4	-	-	-	-	1	+	-	+	4	0	1

3. REDOVISNING AV ÖSTERGÖTLANDS HOTADE KÄRLVÄXTER

Denna rapport presenterar de hotlistade arter i Sverige som finns i Östergötlands län. De arter för vilka det finns någorlunda preciserade lokaler presenteras på en artfaktasida där utbredningen i Östergötland visas på en karta. Antal kända lokaler redovisas dels från floraväxteriet, dels från tidigare inventeringar samt från Genbergs "Östergötlands flora" samt de tillägg och ny-editioner som utgivits av Folke Lind. Uppgifterna bygger på de informationer som kommit till länsstyrelsens kännedom före april 1997. Texten är främst en sammanställning från de källor som finns under rubriken litteraturreferenser. Övriga källor anges vid respektive art. Vissa nyligen gjorda fynd kan ha förbisetts. De maskrosor som 1995 togs upp i hotlistan är ännu ej bearbetade.

Lokaler från Genberg syftar på så kallade A-lokaler, dvs fynd gjorda efter 1949, mestadels under perioden 1973-77.

Av de arter som presenteras på en artfaktasida är det några arter för vilka det finns en överhängande risk att de kan vara utgångna från länet. Detta gäller arter med enbart ett fåtal sedan tidigare kända lokaler. Antingen är arten inte funnen i floraväxteriet eller så är lokaluppgifterna gamla. Dessa arter är; brinklosta, stinkmålla och kransborre (hotkategori 1), rutlåsbräken, rysskörvel och sommarklynne (hotkategori 2), stubbdaggkåpa, nicktistel, fingerhirs, skuggsvingel, rundmynta och nonnea (hotkategori 3), vittåtel, höstlåsbräken, slidsilja, sanddraba, skogsfru, sydsmörblomma och myrbräcka (hotkategori 4). Flera av de uppräknade arterna kan dock ligga länge i fröbank eller blomma oregelbundet och därför vara förbisedda.

3.1 Litteraturreferenser

Antberg, B. & Byström, Ö.: *Hotade kärlväxter i Östergötland 1992*.

Aronsson, M., Hallingbäck, T. & Mattsson, J.-E. (red.) 1995: *Rödlistade växter i Sverige 1995*. ArtDatabanken, Uppsala.

Databanken för hotade arter och Naturvårdsverket 1991: *Hotade växter i Sverige 1990*. Lund.

Ericsson, S., Mossberg, B. & Stenberg, L. 1992: *Den Nordiska Floran*. W&W.

Genberg, E. 1992: *Östergötlands Flora* (andra upplagan - nyutgåva av Folke Lind)

Ingelög, T., Andersson, R. & Tjernberg, M. 1993: *Red Data Book of the Baltic Region*. Swedish Threatened Species Unit, Uppsala, in co-operation with Institute of Biology, Riga.

Ingelög, T., Thor, G. & Gustafsson, L. 1991: *Floravård i skogsbruket - artdel*. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Ingelög, T., Thor, G., Hallingbäck, T., Andersson, R. & Aronsson, M. 1991: *Floravård i jordbrukslandskapet - skyddsvärda växter*. Databanken för hotade arter.

Lid, J. 1979: *Norsk og svensk flora* (andra upplagan). Det norske samlaget, Oslo.

Persson, L.: *Övervakning av hotade kärlväxter i Jönköpings län*. Länsstyrelsen i Jönköpings län, Meddelande 96:13

Svensson, R., Wigren-Svensson, M. & Ingelög, T. 1993: *Hotade åkerogräs - biologi och bevarande i allmogårdar*. Databanken för hotade arter.

3.2 TABELL ÖVER REDOVISADE ARTER MED SIDHÄNVISNING

Nedanstående artlista tar upp de hotlistade arter i Sverige som är kända från Östergötland, och för vilka det finns någorlunda distinkta och aktuella lokaler. Övriga hotade kärlväxter i Östergötland redovisas i tabell 5 på sidan 8.

Använda förkortningar i tabellen

Hot-kat Hotkategori (aktuell 1995)
 Ant lok/sekt Genb Antal lokaler i Genbergs "Östergötlands flora", aktuella 1950-77. Sekt (sektioner) istället för lokaler där lokalerna ej kan räknas upp. I E-län totalt 68 sektioner.
 Ant lok Flv Antal lokaler besökta en eller flera gånger 1990-96 inom ramen för floraövervakningen
 Ant fynd Flv Antal lokaler med fynd inom ramen för floraövervakningen
 (Lokaler ur Genberg och i floraväkteriet behöver inte vara samma.)

Naturtyp / Landskapstyp

B - bergsbranter och hållmarker nedanför fjällen, H - hav, havsstränder, J - jordbrukslandskapet, S - skogar, V - sjöar, sjöstränder, myrar

Ursprung

- i Indigena. Arter som har kommit in i Sverige helt utan människans hjälp och ej heller är direkt beroende av människan för sitt fortbestånd i landet.
- a Arter inkomna före ca 1600 med människans ofrivilliga hjälp. Det rör sig främst om "ogräs" som hör till järnålderns och medeltidens jordbrukslandskap.
- b Arter inkomna före ca 1600 med människans hjälp och som sedan naturaliserats. Hit hör medeltida läke- och kryddväxter.
- c Arter inkomna efter 1600 ofrivilligt med människans hjälp. Till denna grupp hör bland annat vall-ogräs och arter inkomna som föroreningar i gräsfrö under 1700- och 1800-talen.
- d Arter inkomna efter 1600 med människans hjälp och som sedan naturaliserats.

Status

● bofast i länet, utgången, tidigare bofast, o tillfälligt funnen i länet eller endast förvildad från odling, - ej rapporterad från E-län sedan tidigare

Gränsdragningen mellan bofast och tillfällig kan ibland vara svår att göra. En distinktion här är ändå önskvärd genom att många av de kulturbundna eller kulturgynnade växterna kan uppträda tillfälligt i trakter där de är obeständiga av klimatiska eller andra skäl, eller där de endast sporadiskt hamnar på växtplatser med kort varaktighet. Att en art varit bofast men nu anses vara utgången, utesluter ej att arten fortfarande kan uppträda tillfälligt. Symbolen kan alltså vad gäller den nuvarande situationen även omfatta eventuella tillfälliga förekomster (o).

Tabell 7. Hotlistade kärlväxter i Sverige som förekommer i Östergötland med redovisning av sidnummer där arten beskrivs närmare, hotkategori, antal lokaler i Genbergs "Östergötlands flora", antal lokaler respektive fynd inom floraväkteriet, naturtyp, artens ursprung och status (förkortningar se ovan).

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	sid	Hot - kat	Ant lok / sekt Genb	Ant lok Flv	Ant fynd Flv	Natur- typ	Ur- sprung	Status
Naverlönn	Acer campestre	17	1	5	4	2	J	i	o
Brinklosta	Bromus commutatus	18	1	1	3	0	J	a	o
Stinkmålla	Chenopodium vulvaria	19	1	1	0	0	HJ	i	o
Finnögontröst	Euphrasia rostkoviana ssp. fennica	20	1	3	8	6	J	i	●
Kransborre	Marrubium vulgare	21	1	0	1	0	J	a	
Ädelmynta	Mentha x gentilis	22	1	3	5	1	J	b	●
Knottblomster	Microstylis monophyllos	23	1	3	3	1	SV	i	●
Kalvnos	Misopates orontium	24	1	1	1	1	J	a	o
Kattmynta	Nepeta cataria	25	1	11	10	2	J	b	●
Spetsfingerört	Potentilla bifurca	26	1	0	1	1	J	c	●
Pimpinellros	Rosa pimpinellifolia	27	1	14	3	3	J	i	o
Ängssalvia	Salvia pratensis	28	1	4	3	1	J	c	●
Gaffelglim	Silene dichotoma	29	1	22 sekt	5	3	J	c	●
Klätt	Agrostemma githago	30	2	11 sekt	8	4	J	a	●
Stor sandlilja	Anthericum liliago	31	2	1	1	1	BJ	i	●

Revsvalting	Baldellia repens	32	2	0	7	6	V	i	●
-------------	------------------	----	---	---	---	---	---	---	---

forts. tabell 7

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	sid	Hot - kat	Ant lok / sekt Genb	Ant lok Flv	Ant fynd Flv	Natur- typ	Ur- sprung	Status
Rutlåsbräken	Botrychium matricariifolium	33	2	2	2	0	JS	i	☒
Stor låsbräken	Botrychium virginianum	34	2	1	1	1	JS	i	●
Renlost	Bromus arvensis	35	2	15 sekt	25	8	J	c	●
Råglost	Bromus secalinus	36	2	5	2	1	J	a	●
Strandbräsmå	Cardamine parviflora	37	2	15	19	13	JV	i	●
Flockarun	Centaurium erythraea var. erythraea	38	2	1	1	1	J	i	●
Raggarr	Cerastium brachypetalum	39	2	1	2	1	J	i	●
Rysskörvel	Chaerophyllum prescottii	40	2	1	0	0	J	b	o
Ljungsörn	Cuscuta epithymum	41	2	21 sekt	3	0	J	i	●
Knippnejlika	Dianthus armeria	42	2	4	2	2	J	i	●
Drakblomma	Dracocephalum ruyschiana	43	2	3	4	3	J	i	●
Kålsenap	Erucastrum gallicum	44	2	7	5	0	J	i	●
Skärblad	Falcaria vulgaris	45	2	1	2	1	J	a	●
Grusnejlika	Gypsophila muralis	46	2	4	5	3	J	i	●
Honungsblomma	Herminium monorchis	47	2	23	26	19	J	i	●
Knölvial	Lathyrus tuberosus	48	2	4	6	6	J	b	●
Gråmalva	Lavatera thuringiaca	49	2	5	5	5	J	b	●
Gulxne	Liparis loeselii	50	2	1	1	1	V	i	●
Vit kattost	Malva pusilla	51	2	24 sekt	9	7	J	a	●
Esparsett	Onobrychis viciifolia	52	2	2	2	2	J	c	●
Klintsnyltrot	Orobancha elatior	53	2	0	1	1	J	i	●
Luddvedel	Oxytropis pilosa	54	2	6	6	5	J	i	●
Klippnejlika	Petrorhagia saxifraga	55	2	2	1	1	J	d	●
Klotgräs	Pilularia globulifera	56	2	7	1	1	V	i	●
Spetsnate	Potamogeton acutifolius	57	2	18	21	15	JV	i	●
Åkerranunkel	Ranunculus arvensis	58	2	3	2	1	J	a	o
Sommarklynne	Valerianella dentata	59	2	1	1	0	J	a	o
Ärtvicker	Vicia pisiformis	60	2	14	17	15	S	i	●
Luddvicker	Vicia villosa	61	2	36 sekt	20	19	J	a	●
Sumpviol	Viola uliginosa	62	2	4	2	2	V	i	●
Revsuga	Ajuga reptans	63	3	7	4	2	J	c	●
Stubbdaggkåpa	Alchemilla obtusa	64	3	1	1	0	J	i	●
Skugglost	Bromus ramosus	65	3	3	3	3	S	i	●
Nicktistel	Carduus nutans	66	3	1	1	0	J	a	o
Ävjestarr	Carex bergrothii	67	3	2	1	1	V	i	●
Vårtsärv	Ceratophyllum submersum	68	3	4	1	1	V	i	●
Fingerhirs	Digitaria ischaemum	69	3	1	0	0	J	a	o
Kal knipprot	Epipactis phyllanthos	70	3	1	2	2	S	i	●
Skuggsvingel	Festuca heterophylla	71	3	1	1	0	J	c	☒
Parkmåra	Galium pumilum	72	3	2	1	0	J	c	●
Färgginst	Genista tinctoria	73	3	9	3	0	J	i	o
Svedjenäva	Geranium bohemicum	74	3	29 sekt	2	1	S	i	●
Doftxne	Gymnadenia odoratissima	75	3	3	2	2	V	i	●
Kalkbräken	Gymnocarpium robertianum	76	3	1	1	1	BS	i	●
Rundmynta	Mentha suaveolens	77	3	1	1	0	J	b	o
Nonnea	Nonea versicolor	78	3	1	1	0	J	c	☒
Blårapunkel	Phyteuma nigrum	79	3	1	1	1	J	c	☒
Vitrapunkel	Phyteuma spicatum	80	3	1	1	0	J	c	o
Piploka	Pleurospermum austriacum	81	3	3 sekt	7	4	J	i	●
Styvsnate	Potamogeton rutilus	82	3	2	1	1	V	i	●

Östgötabjörnbär	Rubus hartmanii	83	3	5 sekt	5	5	J	i	●
Kasgräs	Scolochloa festucacea	84	3	31	6	6	JV	i	●

forts. tabell 7

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	sid	Hot - kat	Ant lok / sekt Genb	Ant lok Flv	Ant fynd Flv	Natur- typ	Ur- sprung	Status
Buskvicker	Vicia dumetorum	85	3	13	6	3	JS	i	●
Luktsmåborre	Agrimonia procera	86	4	30 sekt	3	3	J	i	●
Vittätel	Aira caryophyllea	87	4	1	0	0	J	i	●
Paddfot	Asperugo procumbens	88	4	21 sekt	4	4	J	i	●
Höstlåsbräken	Botrychium multifidum	89	4	1	0	0	J	i	■
Strävlösta	Bromus benekenii	90	4	19	9	7	S	i	●
Sanddådra	Camelina microcarpa	91	4	29	9	2	J	a	●
Skogsklocka	Campanula cervicaria	92	4	36 sekt	17	13	JS	i	●
Hartmansstarr	Carex hartmanii	93	4	18	19	13	JV	i	●
Långbladig spåtistel	Carlina vulgaris ssp. longifolia	94	4	7	8	4	J	i	●
Källgräs	Catabrosa aquatica	95	4	8	4	0	J	i	●
Rödsyssla	Cephalanthera rubra	96	4	13	10	6	S	i	●
Ryl	Chimaphila umbellata	97	4	40 sekt	4	3	S	i	●
Slidsilja	Cnidium dubium	98	4	1	0	0	HJ	i	●
Odört	Conium maculatum	99	4	27	17	7	J	i	●
Riddarsporre	Consolida regalis	100	4	46 sekt	8	7	J	a	●
Nässelsnärja	Cuscuta europaea	101	4	42 sekt	5	3	S	i	●
Guckusko	Cypripedium calceolus	102	4	8	2	2	S	i	●
Sanddraba	Draba nemorosa	103	4	1	1	0	J	i	●
Granbräken	Dryopteris cristata	104	4	28 sekt	5	3	S	i	●
Skogsfru	Epipogium aphyllum	105	4	1	0	0	S	i	■
Ljungögontröst	Euphrasia micrantha	106	4	21	15	1	J	i	●
Skogssvingel	Festuca altissima	107	4	7	3	3	S	i	●
Myskmåra	Galium triflorum	108	4	1	3	3	S	i	■
Ängsgentiana	Gentianella amarella	109	4	8	6	3	J	i	●
Fältgentiana	Gentianella campestris ssp. campestris	110	4	50 sekt	41	18	J	i	●
Sträv nejlikrot	Geum hispidum	111	4	1	2	1	J	i	■
Luden johannesört	Hypericum hirsutum	112	4	7	0	0	J	i	●
Piggfrö	Lappula squarrosa	113	4	6	4	1	J	a	●
Vingvial	Lathyrus heterophyllus	114	4	12	11	8	J	i	●
Hjärtstilla	Leonurus cardiaca	115	4	40 sekt	6	6	J	b	●
Fältkrassing	Lepidium campestre	116	4	25 sekt	1	1	J	a	●
Sminkrot	Lithospermum arvense ssp. arvense	117	4	49 sekt	6	6	J	a	●
Pukvete	Melampyrum arvense	118	4	34	24	14	J	a	●
Korndådra	Neslia paniculata	119	4	17	5	1	J	a	●
Ulltistel	Onopordum acanthium	120	4	13	9	4	J	b	●
Spikvallmo	Papaver argemone	121	4	29 sekt	3	3	J	a	●
Granspira	Pedicularis sylvatica	122	4	19	10	1	JV	i	●
Storgröe	Poa remota	123	4	16	11	10	S	i	●
Toppjungfrulin	Polygala comosa	124	4	18	2	2	J	i	●
Sydsörblomma	Ranunculus sardous	125	4	1	0	0	J	a	o
Myrbräcka	Saxifraga hirculus	126	4	1	1	0	V	i	■
Åkermadd	Sherardia arvensis	127	4	3	0	0	J	a	■
Idegran	Taxus baccata	128	4	8	3	2	S	i	●
Spindelört	Thesium alpinum	129	4	12 sekt	13	11	J	i	●
Stortimjan	Thymus pulegioides	130	4	19	5	2	J	c	●
Dikesveronika	Veronica catenata	131	4	1	1	1	JV	i	●
Klibbveronika	Veronica triphyllos	132	4	2	1	1	J	a	●

Mistel	Viscum album	133	4	1	0	0	S	i	•
--------	--------------	-----	---	---	---	---	---	---	---

4. ARTDEL

På följande sidor presenteras varje art för sig med en utbredningskarta över artens förekomst i Östergötland. Alla hotade kärlväxter i Östergötland är inte med i denna presentation utan bara de arter som har någorlunda distinkta lokalangivelser. Övriga arter visas i tabell 5.

Arterna är grupperade i hotkategori och därefter sorterade efter vetenskapligt namn.

På raden under artnamnet anges hotkategori, med den gamla hotkategorin (från 1990) inom parentes om den var annorlunda än den nuvarande, samt familjenamnet.

I utbredningen i Östergötland nämns först socknen och sedan lokalen inom parentes. Vid flera lokaler inom samma socken uppges socknen endast vid första lokalen och därefter enbart lokalens namn.

Antal lokaler i Genberg stämmer inte alltid överens med antal lokaler besökta inom floraväxteriet. Oftast beror det på att endast sektionsnummer för artens förekomst angivits och att lokalerna inte är kända. För ett fåtal arter finns det fler lokaler inom floraväxteriet än i Genbergs "Östergötlands flora". Detta är nyupptäckta lokaler.

Bilderna på arterna är hämtade ur Lid, Norsk og svensk flora (1979).

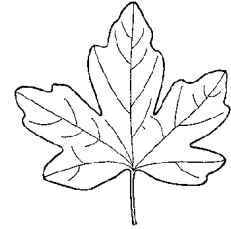
4.1 Förklaringar till kartorna

Teckenförklaring till utbredningskartorna:

☞	funnen 50-70	Äldre lokal (från Genberg) där arten inte eftersökts senare.
◆	funnen 70-90	Gammal lokal, dels från Genberg och dels från andra inventeringar.
●	funnen 90-96	Eftersökt och funnen en eller flera gånger under perioden 1990-96. Både inom floraväxteriet och andra fynd. (Arten kan vara eftersökt men ej funnen under något av åren.) Fynden kan både vara återbesök på kända lokaler och nyfunna lokaler.
☞	ej funnen 90-96	Eftersökt en eller flera gånger, på sedan tidigare känd lokal, under 1990-96 inom floraväxteriet men ej påträffad.

Naverlönn

Acer campestre

Hotkategori 1 Akut hotad

Aceraceae

Utbredning

I Sverige är den i nutid endast känd från en spontan lokal i Skåne. Naverlönnen odlas allmänt norrut till Mälardalen.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 5 lokaler, Kimstad (Gillberga), Linköping (Vallaskogen), V. Stenby (S. Freberga), Skänninge (Örbacken) och V. Tollstad (L. Klint-Höje). I floraväxteriet eftersökt men ej funnen på 2 lokaler 1995, Skänninge och V. Stenby. Nyfynd 1996 Hycklinge (NNV ka) och Rök (Hallen). Alla östgötska lokaler härstammar troligen från odling.

Biologi / Ekologi

Naverlönnen är ett litet träd eller en stor buske, som växer på kalkhaltig mark, i lövskogar, bryn och snår. Den kan bli upp till 10 meter hög.

Hot

Avverkning och uppodling utgör hot mot arten.

Brinklosta

Bromus commutatus

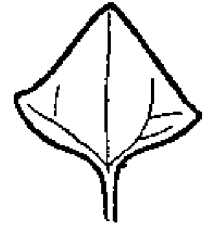
Hotkategori 1 Akut hotad (1990 hot.kat. 2) Poaceae

Utbredning	I Sverige är den idag endast känd från en lokal vardera i Skåne, på Öland, i Småland och Uppland.
Utbredning i Östergötland	I Genberg 1 lokal, Flistad (Maspelösa). I floraväxteriet eftersökt 1990, men ej funnen. Eftersökt 1995 i Gistad (Prästgården) och Norrköping (Åbackarna)(äldre lokaler ur Genberg) men ej funnen.
Biologi / Ekologi	Brinklostan är ett ettårigt gräs. Den växer på torra , starkt kulturopåverkade marker, som åker- och vägrenar, vallar, gräsmattor och ruderalplatser.
Hot	De främsta hoten är igenväxning och bebyggelse.

Stinkmålla

Chenopodium vulvaria

Hotkategori 1 Akut hotad

Chenopodiaceae

Utbredning

Inom de tempererade zonerna har den erhållit en nästan världsvid utbredning som ogräs. I Sverige är den känd från Skåne, Blekinge, Gotland, Småland, Västergötland, Östergötland, Västmanland, Uppland, Dalarna, Gästrikland, Hälsingland, Medelpad, Ångermanland och Norrbotten. Idag förekommer den endast på 2-3 lokaler i sydvästra Skåne.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Mjölby (jvstn).

Biologi / Ekologi

Stinkmålla är en ettårig ört med mycket karakteristisk lukt (rutten fisk). Den växer på gårdsplaner, trädgårdsland, gatkanter och annan kulturmark. Tidigare har den även förekommit på havsstränder.

Hot

Arten hotas främst av ändrad skötsel av växtplatserna.

Finnögontröst

Euphrasia rostkoviana
ssp. fennica

Bilden visar

E. salisburgensis

Hotkategori 1 Akut hotad

Scrophulariaceae

Utbredning

Finnögontrösten har sitt utbredningscentrum i Centraleuropa och Ryssland bort mot Uralbergen. I Sverige är den känd från ett femtiotal lokaler i Småland, Östergötland, Södermanland, Uppland och Medelpad. Den är försvunnen från Dalarna och Jämtland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Ljung (Grönkulla), Tjärstad (Törnevik) och Rök (Sättra ängar). I floraväxeriet återfunnen i Ljung 1990, 1994 och 1996, Tjärstad 1990 och 1996 och Rök 1990, 1991, 1995 och 1996. Även funnen i Ljung (V. Klasbäck) 1994 och 1996, Nykil (Gårdsätter) 1991 och 1996, Stjärnorp (Tokorp) 1990 och 1996. Eftersökt 1996 på 2 lokaler i Sund, men ej funnen. Känd från Ljung 1989 och Nykil (Gårdsätter) 1990. Även funnen enstaka ex 1990 på en lokal i Skeda. Då arten lätt förbises skulle en systematisk kontroll på fina hagmarker troligen öka antalet kända lokaler.

Biologi / Ekologi

Finnögontröst är en ettårig, halvparasitisk ört. Den växer på ogödslade betes- och slåttermarker på måttligt torr till frisk moränmark, men kan leva kvar på vägkanter. Arten saknar uthållig fröeserv. Finnögontröst är en hävdberoende växt och kan inte vara äldre än kulturen i vårt land, den kan ha spritts under yngre stenåldern.

Hot

Finnögontrösten hotas främst av igenväxning på grund av minskad hävd, skogsplantering och gödsling.

Kransborre

Marrubium vulgare

Hotkategori 1 Akut hotad

Lamiaceae

Utbredning I Sverige har den tidigare förekommit från Skåne till Uppland, men förekommer nu endast på Öland och Gotland.

Utbredning i Östergötland I floraväxteriet eftersökt i Krokek (Marmorbruket) 1995 men ej funnen.

Biologi / Ekologi Kransborre är flerårig. Den är en gammal medicinalväxt och växer på gårdsplaner, väggenar, stengärdesgårdar samt i hamnar och på soptippar. Den är dåligt anpassad till vårt klimat.

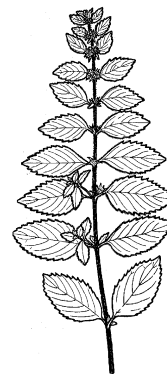
Hot Upphörd odling och igenväxning utgör hot mot kransborren.

Ädelmynta

Mentha x gentilis

Hotkategori 1 Akut hotad

Lamiaceae

Utbredning

Ädelmyntan är spridd i större delen av Europa. I Sverige förekom ädelmynta tidigare från Skåne upp till Hälsingland men är nu nästan helt försvunnen. I dag förekommer den endast på en lokal vardera i Blekinge, Östergötland, Uppland och Dalarna.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Rönö (Herrstad), Tåby (Mem) och Gryt (Harstena). I floraväxteriet eftersökt på alla dessa lokaler 1993 respektive 1994 men ej funnen. Även eftersökt 1993 i Norrköping (Sjöslätten)(äldre lokal ur Genberg) men ej funnen. Däremot funnen i Risinge (Lotorp)(äldre lokal ur Genberg) 1995 (0,5 m²) och 1996 (3 m²).

Biologi / Ekologi

Ädelmyntan är uppkommen ur hybriden mellan åker- och grönmynta (*M. arvensis*, *M. spicata*). Arten är starkt aromatiskt luktande. Den är flerårig och växer på odlad mark, åkrar och vid gårdar. Från början är den förvildad från odling och naturaliserad.

Hot

Upphörande odling kan ha medfört att populationen sakta har minskat.

Knottblomster

Microstylis monophyllos

Hotkategori 1 Akut hotad (1990 hot.kat. 2) Orchidaceae

Utbredning

Knottblomster finns spridd i Europa, Central- och Östasien, Kina samt enstaka lokaler i Alaska, men har sitt enda sammanhängande område från mellan-/sydeuropa bort till Ural. I Sverige förekommer den i Dalsland, Västergötland, Östergötland, Närke, Västmanland, Södermanland, Uppland, Gästrikland, Hälsingland, Medelpad, Ångermanland, Jämtland och Norrbotten. Totalt 56 aktuella lokaler. Tidigare har den även förekommit på Gotland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Kärna mosse och V. Tollstad (Mörka hål och Ragelskärr). I floraväxteriet eftersökt i Kärna 1990-1992 och 1995 men ej funnen. Eftersökt i Ragelskärr 1995 men ej funnen. Återfunnen i Mörka hål 1990 (5 ex), 1993 (2 ex), 1994 (3 ex), 1995 (1 ex) och 1996 (1 ex). I Mörka hål-kärret även hittad 69/70 med 6-7 ex.

Biologi / Ekologi

Knottblomster är en flerårig orkidé. Den växer i gungflyn i rikkärr, rika halvöppna sumpskogar och starrkärr, oftast i skuggiga miljöer. Förökningen sker såväl generativt som vegetativt (genom basala sidoskott).

Hot

Den främsta orsaken till artens minskning är antagligen att skogsbetet upphört, vilket fått till följd att igenväxningen ökar. Den är även hotad av dikning och avverkning.

Källa

Löfroth, M. 1993: *Knottblomster, status och utbredning i Sverige*. Svensk Bot. Tidskr. 87: 133-146. Lund.

Kalvnos

Misopates orontium

Hotkategori 1 Akut hotad

Scrophulariaceae

Utbredning

I Sverige var den tidigare känd från Skåne till Medelpad men var norrut bara tillfällig. Kalvnosen har försvunnit från de flesta tidigare kända lokalerna och är nu mycket sällsynt på Gotland, i Småland, Halland, Bohuslän och Västergötland. Den har under de senaste åren noterats som väggkantsväxt i Småland och Västerbotten, där den inkommit med gräsfrö.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Tjällmo (Sundsjö). I floraväxteriet återfanns arten 1995 på denna lokal.

Biologi / Ekologi

Kalvnos är ettårig. Den växer i åkrar, trädgårdar och på ruderatmark, ofta i torr och lätt jord.

Hot

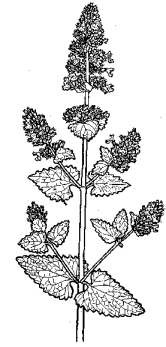
Effektiv utsädesrensning, ogräsbekämpning och gödsling är hot mot arten.

Kattmynta

Nepeta cataria

Hotkategori 1 Akut hotad

Lamiaceae

Utbredning

Kattmynta är ursprunglig i södra och östra Europa men har införts som medicinalväxt till övriga Europa, västra Asien, västra Afrika, Nordamerika, Australien och Nya Zeeland. I Sverige är den känd från samtliga landskap från Skåne till Dalarna och Gästrikland samt Ångermanland och Västerbotten. På de nordliga lokalerna är den endast tillfälligt funnen. Aktuella lokaler finns i Skåne, på Öland och Gotland, samt i Småland, Bohuslän, Östergötland, Västergötland, Närke, Södermanland, Uppland och Dalarna.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 11 lokaler. I floraväxteriet eftersökt men ej funnen i Blåvik (Eklabo) 1995, Krokek (Svintuna Kvarn) 1995, Kvarsebo (Sjöberga) 1995, Kvarsebo (Säterslund) 1995, Ö. Ny (Norrkrog) 1995, Skällvik (Söderkrog) 1991 och V. Tollstad (S. Djurledet) 1995. I Skällvik (Stegeborgs ruin) återfunnen 1990 (6 ex) och 1995 (1 stånd). Även funnen i Mjölby (Skogslund) 1992 (2 ex) men ej återfunnen 1995. Eftersökt i Jonsberg (lokal från ArtDatabanken) 1995 men ej funnen. Ej eftersökt i Malexander (Lyckebo) och Ringarum (Skyttbygge).

Biologi / Ekologi

Kattmynta är flerårig. Den växer främst i öppna gårdsmiljöer på torr, näringsrik mark. Införd och förvildad sedan medeltiden (av munkar). Den har en karakteristisk, aromatisk doft och utsöndrar en stark lockelse på många katter.

Hot

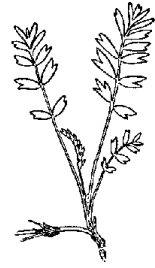
Arten hotas främst av konkurrens från andra arter på grund av ändrad djurhållning och gödselhantering.

Spetsfingerört

Potentilla bifurca

Hotkategori 1 Akut hotad

Rosaceae

Utbredning

Spetsfingerörten härstammar från Ryssland och Centralasien och har i relativt sen tid införts till Norden. I Sverige förekommer den på vardera en lokal på Gotland, i Småland och Östergötland och två lokaler i Uppland.

Utbredning i Östergötland

I floraväxteriet är spetsfingerört hittad på en lokal, Norrköping (Lindövägen), 1994 - 1996.

Biologi / Ekologi

Spetsfingerört är flerårig. Den växer på öppen gräsmark och ruderatmark. Inkommen på 1800-talet, främst med barlast.

Hot

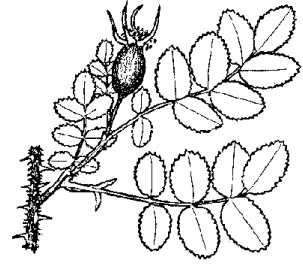
Det främsta hotet mot arten är bebyggelse.

Pimpinellros

Rosa pimpinellifolia

Hotkategori 1 Akut hotad

Rosaceae

Utbredning I Sverige förekom den tidigare naturligt på en lokal vardera i Bohuslän och Halland.

Utbredning i Östergötland I Genberg 14 lokaler. Nyfynd 1996 Rogslösa (Svängen), Veta och Viby (400 m NV Stålarp). Samtliga östgötska lokaler härstammar troligen från förvildade exemplar.

Biologi / Ekologi Pimpinellros är en upp till 1 m hög buske. Den växer på öppna klipp- och sandhedar och dyner i kusttrakter. Förökar sig med rotskott, men kan troligen även spridas genom sina frukter. Den är sedan länge odlad. Förvildas och naturaliseras ibland. Kan hålla sig kvar länge på ståndorten.

Hot Arten hotas främst av igenväxning på grund av upphörd hävd på lokalen.

Källa Widén, M. 1990: *Pimpinellrosor*. Svensk Bot. Tidskr. 84: 82-85. Lund.

Ängssalvia

Salvia pratensis

Hotkategori 1 Akut hotad (1990 hot.kat. 2) Lamiaceae

Utbredning

I Sverige har den förekommit från Skåne till Jämtland men är idag endast känd från Öland och Östergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 4 lokaler, Krokek (Porsgata), Ljung (Ekholmens gård), Ekebyborna (Nässja) och Veta (Mantorp gård). I floraväxteriet eftersökt i Ljung och Ekebyborna 1995 och 1996 men ej funnen. Återfunnen i Veta 1994 (2 ex) och 1996 (1ex). Ej eftersökt i Krokek.

Biologi / Ekologi

Ängssalvia är flerårig. Mycket sällsynt på kalkhaltig, näringsrik mark. Den är införd med vallfrö och växer i gräsmark på banvallar, väg- och åkerrenar och ruderatmark. Något aromatiskt doftande.

Hot

Igenväxning på grund av minskad hävd, samt felaktig vägkantsslätter utgör ett hot mot arten. Då antalet lokaler i Sverige är så få är det rimligt att lokalen vid Veta besöks årligen och att markägaren informeras och att åtgärder vidtas så att populationen bibehålls på en oförändrad nivå eller helst ökar.

Gaffelglim

Silene dichotoma

Hotkategori 1 Akut hotad (1990 hot.kat. 0) Caryophyllaceae

Utbredning

I Sverige var den tidigare känd från Skåne till Värmland, Närke och Uppland, samt tillfälligt upp till Norrbotten, men är nu praktiskt taget helt försvunnen. Den upptäcktes dock i ett grustag i Östergötland under 1980-talet, där den sedan dess har setts årligen. I övrigt har enstaka exemplar hittats i Västergötland och Skåne de senaste åren.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 22 sektioner. I floraväxeriet återfunnen i Varv (Blommedal) 1990 (25 ex), 1993 (150 ex), 1994 (53 ex), 1995 (ca 200 ex) och 1996 (172 ex). Eftersökt i Simonstorp 1993, men ej funnen. Även funnen i Åsbo (Strålsnäs) 1995 (22 ex) och Ö. Öbonäs 1990 (några få ex, ej sedd därefter). Eftersökt i Hedvig (Kråkvilan) 1995 och 1996 men ej funnen.

Biologi / Ekologi

Gaffelglim är ettårig. Den är inkommen under 1800-talet med orent vallfrö och växte tidigare i fodervallar och på andra typer av kulturmark.

Klätt

Agrostemma githago

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 1)

Caryophyllaceae

Utbredning

Klätt har förekommit i alla sädesodlande länder i Europa, västra Asien, Nya Zeeland, delar av Afrika samt i Amerika. Dess ursprung är troligen östra medelhavsområdet varifrån den sprits med sädesodlingen. Den kom sannolikt till Sverige redan ca 2500 fKr. I Sverige har den förekommit som åkerogräs i så gott som hela landet samt på ruderalplatser norrut till Torne lappmark. Den är naturaliserad på en lokal i Skåne, i övrigt är den bara känd som "spontan" från Skåne och Gotland samt möjligen Öland. De åkrar där den förekommer är mycket få.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 11sektioner. I floraväxeriet eftersökt men ej funnen 1995 i Jonsberg (Lindöja), Kvarsebo (Säter), Kvillinge (Ålsebo) och Simonstorp (Åspedal). Däremot funnen i Blåvik (Blåviks gård) 1996 och Sjögestad (Kapperstad) 1996 (55-65 ex). Även funnen i Simonstorp (Simonstorp) 1995 (>70 ex) och Borg (Snarbo) 1995 och 1996 (>100 ex).

Biologi / Ekologi

Klätt är ettårig. Den är ett ogräs främst i höstråg men kan tillfälligt sprida sig till ruderalmark, förekommer även i odling. Vanligen själv-befruktande. Fröna gror kort tid efter sådd och arten kan inte bygga upp någon fröreserv.

Hot

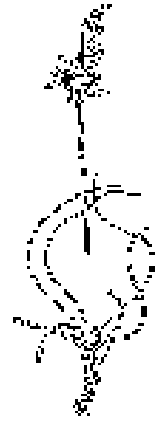
Arten har minskat främst på grund av bättre utsädesrensning och ogräsbekämpning. Artens överlevnad i Östergötland och Sverige torde vara beroende av aktiv frösådd i sk allmogeåkrar och liknande.

Stor sandlilja

Anthericum liliago

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 3)

Liliaceae

Utbredning

Stor sandlilja har sin huvudutbredning i Sydvästeuropa och Medelhavsområdet. I Sverige förekommer den i östra Skåne och på Öland samt på en lokal vardera i Blekinge, Halland, Östergötland, Uppland och på Gotland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Malexander (Somvik). I floraväxteriet återfunnen 1991, 1995 och 1996 (rikligt). Arten är känd från lokalen sedan tidigare. Den östgötska utpostlokalens ursprung är okänt, men populationen kan vara en relik från varmetiden. På samma lokal finns också den mycket värmekrävande insekten bergscikada.

Biologi / Ekologi

Stor sandlilja är ettårig och tuvad. Den växer i karstsprickor på alvar, på strandklippor, åsslutningar och sandstäpp.

Hot

Arten hotas av igenväxning till följd av minskad hävd.

Revsvalting

Baldellia repens

Bilden visar
B. ranunculoides

Hotkategori 2 Sårbar
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Alismataceae

Utbredning

Släktet *Baldellia* har en europeisk - nordafrikansk utbredning. I Sverige förekommer den i Blekinge (en å), Småland (två sjöar) och Västergötland (en större sjö), samt i Östergötland.

Utbredning i Östergötland

I floraväxteriet funnen i Tryserum, Stenhagen 1991 och 1995 (4 ex). Eftersökt och funnen 1995 i Tryserum, Åläng (100 ex)(funnen 1982 med 2 ex), Nämndemansgården (10 ex), V Sävsjötorp (1 ex), Öjelsbo (ca 10 ex) och Lågvik (7 ex). Även eftersökt 1995 i Tryserum, SSV Sävsjötorp men ej funnen (där funnen 1982 med 15 ex).

Biologi / Ekologi

Revsvalting är en flerårig vattenväxt. Växer vid sjö- och åstränder på grunt vatten på sand.

Hot

De främsta hoten är eutrofiering och igenväxning av lokalerna.

Källa

Lindblad, R. & Ståhl, B. 1990: *Revsvalting, Baldellia repens, i Norden*. Svensk Bot. Tidskr. 84: 253-258. Lund.

Rutlåsbräken

Botrychium matricariifolium

Hotkategori 2 Sårbar

Ophioglossaceae

Utbredning

Rutlåsbräken förekommer i Skandinavien, från östra Frankrike till mellersta och norra Ryssland samt i Nordamerika. I Sverige förekommer den från Skåne till Lule lappmark, men få aktuella förekomster är kända. Numera finns den främst i Västergötland och Dalarna.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 2 lokaler, Jonsberg (Hovgren) och Regna (Skenstorp). I floraväxteriet eftersökta 1995 men ej funna, i Regna eftersökt även 1996 men ej funnen.

Biologi / Ekologi

Rutlåsbräken är en flerårig ormbunke. Den växer på betes- och slåttermarker samt i mullrika lundar, där den tycks vara ursprunglig. Varierar starkt i antal mellan olika år och det kan dröja flera år innan man återfinner den.

Hot

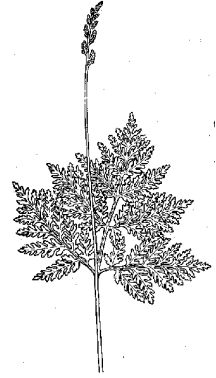
De främsta hoten mot arten är minskad hävd samt gödsling.

Stor låsbräken

Botrychium virginianum

Hotkategori 2 Sårbar

Ophioglossaceae

Utbredning

Stor låsbräken har en totalutbredning som omfattar Östeuropa, centrala fd Sovjetunionen, Öst- och Sydasien samt Nordamerika. I Sverige förekommer den i Dalsland, Östergötland, Västmanland, Uppland, Dalarna, Gästrikland, Jämtland, Medelpad, Ångermanland och Norrbotten. Tidigare förekom den även i Närke och Södermanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Godegård (Ö Våxmossen). Känd från 1985 (10 ex, varav 6-7 sporbärande). I floraväxteriet eftersökt 1990 men ej funnen. Åter eftersökt 1994, då funnen med 12 exemplar, 1995 funnen (fertil) och 1996 fanns 6 exemplar.

Biologi / Ekologi

Stor låsbräken är en flerårig ormbunke. Föryngring kan ske enbart genom sporer (ej vegetativt). Den växer i gläntor eller glesare partier i kalkrik, örtrik lövskog och blandskog med inslag av gran, ibland nästan ren granskog, ofta på sluttningar med rörligt markvatten. Arten är beroende av en måttlig beskuggning och tillräcklig fuktighet. Den vanligaste följearten är gräset Piprör (*Calamagrostis arundinacea*).

Hot

Arten hotas främst av skogsbruk, men på vissa lokaler även av ökad igenväxning. Ingrepp som kan förändra vattenbalansen är särskilt allvarliga.

Källa

Ståhl, P. 1990: Stor låsbräken, *Botrychium virginianum* - en ungsöksstrateg. Svensk Bot. Tidskr. 84: 23-36. Lund.

Renlost

Bromus arvensis

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 3)

Poaceae

Utbredning

Renlost är en syd-, sydösteuropeisk art som spritt sig till övriga Europa samt angränsande delar av Asien. Den är även införd i bla Nordamerika, Sydafrika och Nya Zeeland. I Sverige förekommer den idag i Skåne, på Öland och Gotland, samt i Småland, Halland, Östergötland, Västergötland och Södermanland. Tillfälligt har den hittats norrut till Torne lappmark.

Utbredning i Östergötland Tollstad

I Genberg 15 sektioner. I floraväxteriet totalt eftersökt på 25 lokaler. Ej funnen 1995 och / eller 1996 på 16 av dessa. Ej heller funnen i V (Hästholmen) där den observerats 1985. Funnen i Kärna (vägkorsning Malmslätt) 1995 men ej 1996. Funnen i Väversunda, Ödeshögs kommun, (Åsby) 1990 och 1991, Väversunda (Ö. Nyhaga) 1990 och Rogslösa (Granhagen) 1990. Nyfynd 1996 Mjölby (S Skogslund).

Biologi / Ekologi

Renlost är ett ett- eller tvåårigt gräs med vippa. Den var tidigare ett åkerogräs och har även odlats som fodergräs. Idag förekommer den främst på vallar, ruderatmarker, vägkanter och vid gårdar.

Hot

Det främsta hotet är troligen gödsling.

Råglosta

Bromus secalinus

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 1)

Poaceae

Utbredning

Råglosta förekommer i hela Europa samt angränsande delar av Asien och Japan, Nordafrika och Nya Zeeland. Den är även införd i Nordamerika. I Sverige har den förekommit som åkerogräs i så gott som hela landet samt på ruderatplatser norrut till Torne lappmark. Idag är den bara känd från enstaka lokaler på Öland och Gotland, i Småland, Dalsland, Östergötland, Västergötland, Södermanland, Uppland och Dalarna.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 5 lokaler, Kvarsebo (Mellantorp), Stjärnorps (Högsäter), Vreta kloster (Vreta kloster), Kättilstad och Kisa. I floraväxteriet funnen i Borg (Snarbo) 1995 och 1996. Även eftersökt i Kvillinge (Skogslotten) 1995 och 1996 men ej funnen (lokal från ArtDatabanken). Känd 1993 från Skedevi (Käxelvik, 400 m S Dammen) och Skedevi (Käxelvik, 600 m ONO Dammen).

Biologi / Ekologi

Råglosta är ett ettårigt, vanligen höstgroende, gräs. Den är ett ogräs i främst höstråg. Vanligen självbefruktande. Arten kan inte bygga upp någon fröeserv. Utomlands odlas den ibland som fodergröda.

Hot

Hoten är utsädesrensning samt konkurrens från grödan. Artens långsiktiga överlevnad är troligen beroende av att den aktivt sås ut i sk allmogeåkrar och liknande.

Källa

Ekman, J. 1993: *Råglosta i viltåkrar*. Svensk Bot. Tidskr. 87: 349-353. Lund.

Strandbräsma

Cardamine parviflora

Hotkategori 2 Sårbar

Brassicaceae

Utbredning

Strandbräsma har en euroasiatisk utbredning. I Sverige är den känd från Skåne, Dalsland, Västergötland, Östergötland, Värmland, Närke, Södermanland, Uppland, Västmanland och Dalarna. Artens starkaste fäste i Sverige är i Motala ströms vattensystem i Östergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 15 lokaler. Känd sedan tidigare i Hällestad 2 lokaler (1977), Ö. Skrukeby (1977), Ö. Eneby (1967) och Kaga (1985). I floraväxteriet totalt eftersökt på 18 lokaler. Ej funnen på 6 av dessa. Återfunnen i Hällestad (Borggård Hällestadån) 1995 och 1996, Hällestad (Borggård gångbro över ån) 1996, Ö. Skrukeby (Ekeby) 1996, Ö. Skrukeby (Högarna) 1996, Kimstad (Ladugården) 1992, ej funnen 1995, Ö. Eneby (Leonardsberg) 1995, ej funnen 1996, Ö. Eneby (Tallholmen) 1995, Borg (Fiskeby öar) 1995 och 1996 och Kaga (Röudden) 1990, 1991, 1995 och 1996. Även funnen i Skärkind ("Gotia airport") 1993 och 1995, Lillkyrka (Frö) 1995 och 1996, Lillkyrka (Rännefjälla) 1995 och 1996 och Ö. Harg (Idingstad) 1995 och 1996.

Biologi / Ekologi

Strandbräsma är ettårig. Den växer på bar, näringsrik jord vid diken, dammar och sjöar.

Hot

Igenväxning på grund av upphört bete utgör ett hot. Blottläggning av jord, tex genom dikesrensning och bete, gynnar arten.

Flockarun

Centaurium erythraea
var. erythraea

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 3)

Gentianaceae

Utbredning

Flockarun är hemmahörande i Europa, Nordafrika och västra Asien. Arten är dessutom införd i Nordamerika, södra Australien, Nya Zeeland och Chile. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland och i Småland, Dalsland, Västergötland, Östergötland och Södermanland. Som tillfällig är den även känd från södra Halland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Å (Dalbyberget). 1988 hittades 27 exemplar. I floraväxteriet återfanns den 1990 och 1991. 1993 och 1995 eftersöktes den men hittades ej.

Biologi / Ekologi

Flockarun är ettårig, troligen höstgroende. Den växer på ogödslade, magra ängsmarker och naturbetesmarker. Arten hade tidigare en spridd förekomst i slåttermarker.

Hot

Igenväxning på grund av minskad hävd och möjligen gödsling är hot mot arten.

Raggarv

Cerastium brachypetalum

Hotkategori 2 Sårbar

Caryophyllaceae

Utbredning

I Sverige förekommer den mycket sällsynt från Skåne till Södermanland, samt på Öland och Gotland.

Utbredning i Östergötland

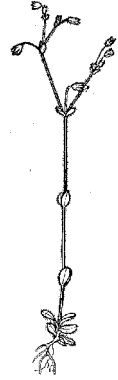
I Genberg 1 lokal, Krokek (Kopparbostigen). I floraväxteriet eftersökt 1995 men ej funnen. Däremot funnen med ca 20 ex 1996 i V. Tollstad (Marbergen, Omberg).

Biologi / Ekologi

Raggarv är ettårig. Den växer på gräshedar, vanligen i torra backar, och är kalkgynnad.

Hot

Igenväxning och gödsling utgör hot mot arten. Den enda lokalen i Östergötland måste besökas årligen och åtgärder vidtas som säkerställer förekomsten och helst ökar populationens storlek.

Rysskörvel

*Chaerophyllum
prescottii*

Bilden visar

C. bulbosum

Hotkategori 2 Sårbar

Apiaceae

Utbredning

I Sverige är den endast känd från Tornedalen, från ca 10 aktuella lokaler.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Dagsberg (Djurö kvarn). Ej eftersökt i floraväxteriet, troligen utgången.

Biologi / Ekologi

Rysskörvel förekommer på gräsmark. Arten är inkommen som ogräs i åkrar och blev ofta bofast. Roten är ätlig.

Hot

Arten hotas främst av igenväxning och exploatering.

Ljungsnärja

Cuscuta epithymum

Bilden visar
C. europaea

Hotkategori 2 Sårbar

Convolvulaceae

Utbredning

Ljungsnärjans världsutbredning omfattar i stort sett hela Europa, Nordafrika och västra Asien. Arten är införd i Nord- och Sydamerika, Australien, Nya Zeeland, Kina och södra Afrika. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland, i Småland, Bohuslän, Östergötland, Västergötland, Södermanland och Uppland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 21 sektioner (inkl klöversnärja). Funnen i S:t Anna 1990 (mycket talrik). I floraväxteriet eftersökt 1995 men ej funnen i Borg (Baggetorp), Tåby (Beatelund) och Ö. Stenby (Ållonö).

Biologi / Ekologi

Ljungsnärja är en ettårig, vårgroende parasit som saknar klorofyll och rötter. Den är parasit på en mängd olika växter och den växer på torrängar, naturbetesmarker och åkerrenar.

Hot

Gödsling, igenväxning på grund av upphört bete och skogsplantering utgör hot mot arten.

Knippnejlika

Dianthus armeria

Hotkategori 2 Sårbar

Caryophyllaceae

- Utbredning** I Sverige förekommer den i Blekinge, på Öland, i Småland, Halland, Bohuslän, Östergötland, Västergötland, Södermanland, Uppland, Västmanland och Hälsingland. Den är utgången från Skåne.
- Utbredning i Östergötland** I Genberg 4 lokaler, Ö. Husby (Vållingstad), Gryt (Kyrkviken), V. Harg (Bosgård) och Oppeby (Kärre). Noterad från Ö. Husby 1989. I floraväxteriet återfunnen i Ö Husby 1990, 1993, 1995 (4 ex) och 1996 (34 ex). Även funnen i Gryt (Kråkmarö) 1996 (20-25 ex).
- Biologi / Ekologi** Knippnejlika är ett- eller tvåårig. Den växer i torr gräsmark, gräshedar eller i skogsbryn, ofta i kusttrakter. Den är från början inkommen med gräsfrö.
- Hot** Upphört bete och igenväxning missgynnar arten.

Drakblomma

*Dracocephalum
ruyschiana*

Hotkategori 2 Sårbar

Boraginaceae

Utbredning

Drakblomman har sin huvudutbredning i Polen, mellersta Ryssland samt i Centralasien. I Sverige förekommer den på Öland och Gotland, i Småland, Västergötland, Östergötland samt Västmanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Jonsberg (Hålviken-Brytsebo), V. Tollstad (Oxbåset) och Ödeshög (Kråkeryd). I floraväxteriet återfunnen i Jonsberg 1995 och Ödeshög 1990-1995 (116 ex). Även funnen i Heda 1993, men ej återfunnen 1996. Eftersökt men ej funnen i V. Tollstad 1990-1992.

Biologi / Ekologi

Drakblomman är flerårig. Den växer på kalkrika grusåsar, hållmarker och torrbackar.

Hot

Igenväxning, ängsbrukets upphörande och gödsling utgör hot mot arten.

Kålsenap

Erucastrum gallicum

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 1)

Brassicaceae

Utbredning

Kålsenap är ursprunglig i Europa i området från södra Frankrike till Mosel. Den är spridd i hela Europa och Nordamerika. I Sverige är den tillfällig på ruderatmark från Skåne upp till Jämtland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 7 lokaler, Matteus (Mäster Påvels gränd), Hedvig (Röda stugans gata), Rogslösa (Sjöborgs strand, Åsby strand), Svanshals (Ö. Glänås fågeltorn), Hov (Jarlbolund) och Åsbo (Rävtomta). Den hittades regelbundet varje år på Tåkerns stränder (efter sjösänkningen) fram till 1978, återfunnen i Svanshals (V. Glänås fågeltorn) 1993, eftersökt men ej funnen 1995. I floraväxteriet eftersökt men ej funnen 1995 i Hedvig, Matteus och Rogslösa.

Biologi / Ekologi

Kålsenap är ett- eller tvåårig. Den är konkurrenssvag och beroende av bar jord.

Hot

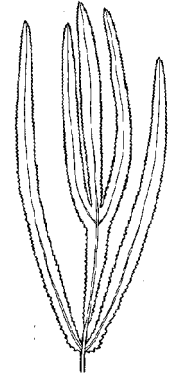
Igenväxning och minskad störning på lokalerna samt städning av ruderatmark utgör hot mot arten.

Skärblad

Falcaria vulgaris

Hotkategori 2 Sårbar

Apiaceae

Utbredning I Sverige är den känd från Skåne till Uppland.

Utbredning i Östergötland I Genberg 1 lokal, Dagsberg (Djurö kvarn, växtplatsen överbyggd 1989). I floraväxteriet eftersökt i Dagsberg 1996 men ej funnen. Däremot funnen i Vreta kloster (Högby) 1991 och 1996 (100-200 ex).

Biologi / Ekologi Skärblad är flerårig. Den växer främst i åkrar och på vägkanter. Den anses vara inkommen med orent utsäde under 1800-talet.

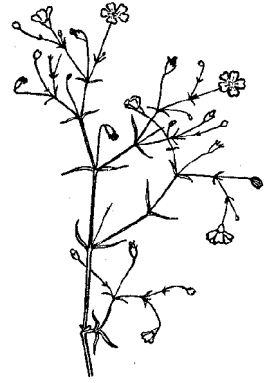
Hot Igenväxning och ogräsbekämpning utgör förmodligen hot mot arten.

Grusnejlika

Gypsophila muralis

Hotkategori 2 Sårbar

Caryophyllaceae

Utbredning

I Sverige förekommer den från Skåne till Uppland men är tillfälligt noterad upp till Västerbotten. De flesta aktuella förekomsterna finns i Blekinge.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 4 lokaler, Kimstad (Norsskogen), Ö. Eneby (Ringstad), Konungsund (Hagberget) och Ulrika (marknadsplatsen). I floraväxteriet eftersökt 1995 men ej funnen i Kimstad. Eftersökt i Konungsund 1992-1993 men ej funnen, men återfunnen 1995-1996. Återfunnen i Ulrika 1996 (ca 200 ex) och i Ö. Eneby 1995-1996. Även eftersökt i Ö. Stenby (Flämminge) 1995 men ej funnen.

Biologi / Ekologi

Grusnejlika är ettårig. Den växer i fuktiga, sandiga åkrar och gräshedar, ibland även på ruderatmark och i grustag.

Hot

Nedläggning av mager, sandig åkermark, ogräsbekämpning, gödsling och igenväxning på grund av minskad hävd påverkar arten negativt.

Honungsblomster

Herminium monorchis

Hotkategori 2 Sårbar

Orchidaceae

Utbredning

Honungsblomstrets världsutbredning omfattar Europa utom de nordligaste, västligaste och sydligaste delarna, samt stora delar av Asien. I Sverige är den känd från samtliga landskap från Skåne till Dalarna och Gästrikland utom Dalsland. Aktuella förekomster finns främst på Öland och Gotland samt i Skåne, Bohuslän, Östergötland, Västergötland, Södermanland, Uppland och Gästrikland.

Utbredning i Östergötland

Herrestad

I Genberg 23 lokaler. Känd från 12 (varav 11 Genberg) lokaler 1969-70. I floraväxeriet eftersökt men ej funnen 1995 på 5 lokaler och 1991 på 1 lokal. Funnen i Hagebyhöga (kärret) 1995, Herrestad (Sjövik) 1995, Herrestad (Herrestad äng) 1995-1996, (Källstad hopabete) 1995, Väversunda (Sjöborg) 1995, (Fårbetet) 1995, (Hästbetet) 1995, (P-ytan) 1995-1996, Svanshals (Överbybetet) 1995-1996, Rogslösa (Lassagården) 1995-1996, (Lundtorp) 1995-1996, (Nyby) 1995-1996, Heda (Alvastra) 1995-1996 och Bjälbo (Marstadsjön) 1995, ej funnen 1996. Återfunnen i Källstad (Hånger) 1995, Rogslösa (Åsby) 1995, Rogslösa (Nyby) 1991 och 1995, Ödeshög (Sjöstorp) 1991 och 1995, Heda (Häggestad) 1995, ej funnen 1991 och Väversunda (Sjön) 1995.

Biologi / Ekologi

Honungsblomster är en flerårig orkidé. Den växer i kalkfuktängar och rikkärr i kalktrakter, ofta på lokaler med översilning och kreatursbete. Blommorna är starkt honungsluktande.

Hot

Arten hotas av utdikning, gödsling och igenväxning på grund av upphört bete. Östergötland har en relativt hög andel av de aktuella svenska lokalerna, vilket ökar vårt ansvar för artens överlevnad i landet.

Knölvial

Lathyrus tuberosus

Hotkategori 2 Sårbar

Fabaceae

Utbredning I Sverige är den vanligast i Skåne men förekom tidigare på enstaka lokaler upp till Ångermanland.

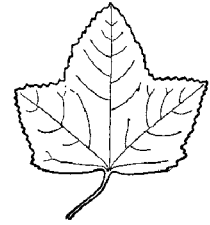
Utbredning i Östergötland I Genberg 4 lokaler, Häradshammar (Kagestad), Rystad (Tallboda), Rinna (Abbetorp) och Horn (Åby). I flora-växteriet återfunnen i Rinna 1990, men utgången 1996, Horn 1990, 1992 och 1995, Rystad 1990, 1992, 1995 och 1996 och Häradshammar 1990, 1992, 1993, 1995 och 1996. Även funnen i Rystad (Rycklösa motell) 1993 och 1996 och Norrköping (järnvägen) 1993, men ej funnen där 1995 eller 1996.

Biologi / Ekologi Knölvial är flerårig, nedliggande eller klättrande. Den odlades tidigare men hittas nu i åkrar, vid vägkanter och på ruderatmark. Rotknölarna är ätliga, vilket gett den dess svenska namn.

Hot Hottas främst av för kraftigt bete, slåtter samt igenväxning. Eftersom artens existens i så hög grad berott på att den odlats är dess tillbakagång, efter odlingens upphörande, naturlig.

Gråmalva

Lavatera thuringiaca

Hotkategori 2 Sårbar

Malvaceae

Utbredning

I Sverige förekommer den i Bohuslän, Östergötland, Närke, Södermanland, Uppland och Västmanland. Den är utgången i Skåne och endast tillfällig i andra landskap.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 5 lokaler, Dagsberg (Kungsträdgården), Ö. Stenby (Näs), Ö. Husby (Skenäs), Skällvik (Stegeborgs ruin) och Linköping (Ryttargården). I floraväxteriet återfunnen i Ö. Husby 1995 (ca 25-30 m²), Ö. Stenby 1995 (ca 30 m²) och 1996 och Skällvik 1993 och 1995 (ca 250 m²). Eftersökt i Dagsberg 1993 men ej funnen, återfunnen 1995 (5 ex). Även funnen i Simonstorp (Rodga) 1995 (4 ex).

Biologi / Ekologi

Gråmalvan är flerårig. Den växer på humusrik ler- och moränjord, gärna näringsrik genom gödsel- eller avfallsdeponering, vid äldre bebyggelse, gårdar och vägar. Är ursprungligen införd som läkeväst och har förvildats och naturaliserats.

Hot

Den hotas av bebyggelse och vägbyggnad. Där den förekommer som väkantsväst är slätter troligen negativt och den blir eventuellt utsatt för ogräsmedel.

Gulyxne

Liparis loeselii

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 3)

Orchidaceae

Utbredning

I Sverige förekommer den i Skåne, på Öland och Gotland, i Östergötland, Södermanland, Uppland och Gästrikland.

Utbredning i Östergötland

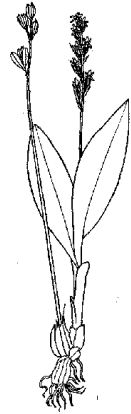
I Genberg 1 lokal, Hagebyhöga (kalkkärret). I floraväxteriet återfunnen 1993. 1995 fanns 199 ex (varav 120 fertila) och 1996 återfanns 16 exemplar.

Biologi / Ekologi

Gulyxne är en flerårig orkidé. Den växer i gungflyn, källmyrar och strandkärr i kalktrakter.

Hot

Det främsta hotet är dikning och igenväxning på grund av minskad hävd.

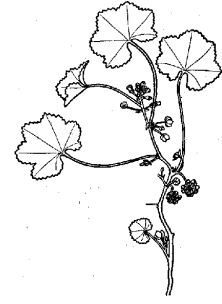

Vit kattost

Malva pusilla

Hotkategori 2 Sårbar

Malvaceae

Utbredning

Vit kattost är ursprunglig i Östeuropa och Västasien och kulturspridd till Nordeuropa, Sydafrika, Nordamerika och Nya Zeeland. I Sverige förekommer den från Skåne till Bohuslän, Västergötland, Närke, Västmanland och Uppland. Den är försvunnen från Halland, Dalsland, Värmland, Dalarna, Gästrikland, Hälsingland och Medelpad samt tillfälligt funnen i nordligaste Sverige.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 24 sektioner. I floraväxeriet funnen i Rinna (Gärdsslätt) 1993 men ej 1996, Risinge (Kolstad säteri) 1995, 1996, Ledberg (Övre Bosgården) 1993 men ej 1996, Sjögestad (Åviken) 1995, 1996, Bjälbo (Ramstad) 1996, Kimstad (utanför kyrkogården) 1993 men ej 1995 och S:t Anna (Tyrislöt) 1995, 1996. Eftersökt men ej funnen 1995 i Veta (NO kyrkan) och Ö. Stenby (Flämminge).

Biologi / Ekologi

Vit kattost är ettårig. Den växer i olika kulturpåverkade, näringsrika miljöer främst i anslutning till bondgårdar med djur, men även i betade gräsmarker samt gräsmattor. Arten föredrar mull- eller humusrik, lerhaltig jord.

Hot

Arten hotas främst av en allt större brist på lämpliga miljöer på grund av minskad djurhållning.

Källa

Svensson, R. & Wigren, M. 1993: *Vit kattost - historia och biologi i Sverige*. Svensk Bot. Tidskr. 87: 81-92. Lund.

Esparsett

Onobrychis viciifolia

Hotkategori 2 Sårbar
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Fabaceae

- Utbredning** I Sverige finns aktuella fynd från Skåne, Öland, Östergötland, Dalarna och Jämtland. Den är utgången från Blekinge, Gotland, Halland, Västergötland, Västmanland, Södermanland och Uppland.
- Utbredning i Östergötland** I Genberg 2 lokaler, Nässja (Lyckebacken) och V. Tollstad (Örnslid). I floraväxteriet återfunnen i Nässja 1995 och 1996 och V. Tollstad 1995 och 1996.
- Biologi / Ekologi** Esparsett är flerårig. Den är inkommen med frö under 1800-talet och förekommer naturaliserad på torr, kalkrik gräsmark. Den förekommer även då och då som adventiv på ruderatmark.
- Hot** Det främsta hotet utgörs av igenväxning bla på grund av minskad hävd.

Klintsnyltrot

Orobanche elatior

Bilden visar
O. caryophyllacea

Hotkategori 2 Sårbar

Orobanchaceae

Utbredning

I Sverige är den endast känd från södra och västra Skåne, förutom några sentida fynd på Kinnekulle, samt från Västergötland och Östergötland.

Utbredning i Östergötland

I floraväxteriet funnen i Sylten 1995 med 1 exemplar.

Biologi / Ekologi

Klintsnyltrot är en flerårig, klorofyllfri, helparasit. Värdväxter är vanligen väddklint (*Centaurea scabiosa*) och rödklint (*C. jacea*). Växtplatserna är varma, kalkrika backar eller sluttningar, sällsynt förekommer den även i vägkanter. Oregelbunden i sitt uppträdande och återkommer sällan två år i rad på samma ställe.

Hot

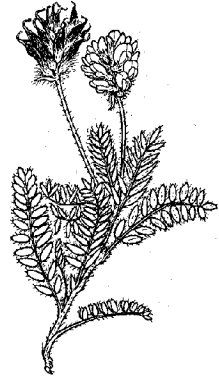
Uppodling, men framförallt intensivt bete eller igenväxning efter upphört bete missgynnar arten. Vägkantsförekomsterna hotas av för tidig slåtter.

Luddvedel

Oxytropis pilosa

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 3)

Fabaceae

Utbredning

Luddvedelns utbredning är euroasiatisk med en östlig tyngdpunkt i Europa. De svenska förekomsterna är de enda i Norden, närmast känd från Baltikum. I Sverige endast känd från Gotland (10 lokaler) och Östergötland (6 lokaler).

Utbredning i Östergötland (Rödgavel)

I Genberg 6 lokaler, Normlösa (400 m V N. Tolebro), Örberga (Kastad kulle), Väversunda (Mullskräerna), Heda (Norrö), V. Tollstad och Högby (Skogsjö). I floraväxteriet återfunnen i Högby 1990, 1991, 1993 och 1996, Normlösa 1990, 1991 och 1993, Örberga 1990, 1993 och 1996, Heda 1993 och V. Tollstad 1993. Eftersökt men ej funnen 1996 i Väversunda, dock observerad där 1993.

Biologi / Ekologi

Luddvedel är flerårig. Den växer i stäppartade torrängar och klippbranter (Östergötland), örtrika timjanhedar och sandiga havsstränder (Gotland).

Hot

Främst igenväxning på grund av upphört bete samt friluftsliv och bebyggelse.

Klippnejlika

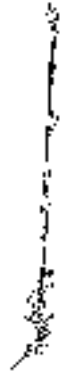
Petrorhagia saxifraga

Bilden visar
P. prolifera

Hotkategori 2 Sårbar
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Caryophyllaceae

Utbredning	I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland, i Småland och Östergötland.
Utbredning i Östergötland	I Genberg 2 lokaler, Kättilstad (Hamra) och Mjölby (Kungshögarna). I floraväxteriet funnen i Mjölby 1995.
Biologi / Ekologi	Klippnejlika är flerårig. Den växer på torr mark, på klippor eller sandmark och är från början troligen odlad och därifrån naturaliserad.
Hot	Igenväxning på grund av minskad hävd samt bebyggelse.

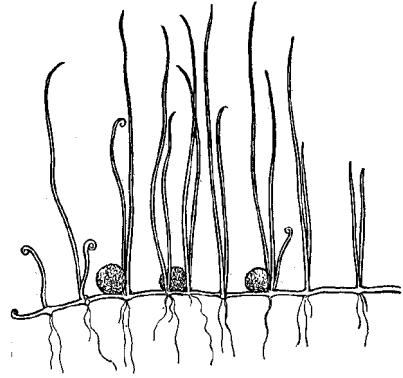

Klotgräs

*Pilularia
globulifera*

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 4)

Marsileaceae

Utbredning

Klotgräs har sin huvudsakliga utbredning i mellersta och södra Europa. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, Småland, Halland, Bohuslän, Östergötland, Västergötland, Värmland, Närke, Södermanland, Dalarna, Gästrikland och Hälsingland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 7 lokaler. I floraväxteriet återfunnen i Ödeshög (Visjöns badplats) 1996 (ca 500 ex).

Biologi / Ekologi

Klotgräs är en flerårig ormbunke. Den växer på finsediment i sjöar, åar och mindre vattensamlingar.

Hot

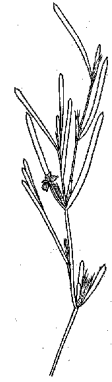
De främsta hoten mot arten utgörs av igenväxning, övergödning och försurning.

Spetsnate

Potamogeton acutifolius

Hotkategori 2 Sårbar

Potamogetonaceae

Utbredning

I Sverige har den tidigare förekommit från Skåne till Uppland. Aktuella lokaler finns framförallt i Östergötland men även i Skåne, Västergötland, Västmanland och Södermanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 18 lokaler. I floraväxteriet totalt sökt på 21 lokaler, återfunnen i Askeby (Holmetorp) 1990-1995, Askeby (Nartomta) 1991-1995, Slaka (Åsmestad) 1991, 1994, 1995 var lokalen igenfylld, St Lars (Åby mellangård) 1990, 1993, ej funnen 1994, 1995 var lokalen igenfylld, Törnevalla (Stratomta) 1994 och 1995, (Skyltorp) 1994, (St Bjärby) 1994, Ö. Harg (Mylinge) 1994, Jonsberg (Gässlingbo) 1993 och 1995 (stort bestånd) och Ö. Husby (Eggeby) 1995. Eftersökt på 6 lokaler men ej funnen. Även funnen i Askeby (Linneberga) 1990-1994, 1995 var dammen igenfylld, Ö. Harg (Sviestad) 1995, Viby (Uljeberg) 1995, Skärkind (Åby) 1995 och Ö. Husby (Tuna) 1993 men ej 1995. Ej eftersökt på 2 lokaler av Genbergs.

Biologi / Ekologi

Spetsnate är en flerårig vattenväxt. Den växer i näringsrikt sötvatten i sjöar och vikar samt i kulturskapade vatten som diken, dammar och mörkelgravar. Antalet exemplar kan variera från år till år och ibland kan arten tillfälligtvis försvinna helt.

Hot

Förändring av vattenkvalitén eller vattentillförseln, till exempel genom igenväxning, uttorkning, dränering, muddring, vattenföroreningar samt naturligtvis igenfyllning utgör hot mot arten.

Åkerranunkel

Ranunculus arvensis

Hotkategori 2 Sårbar

Ranunculaceae

Utbredning

Åkerranunkel anses vara ursprunglig i Nordafrika, Sydeuropa och Västasien samt införd till andra delar av Europa, Nordamerika, Japan, Australien och Nya Zeeland. Arten kom till Sverige tillsammans med den tidigaste sädesodlingen för flera tusen år sedan. I Sverige är den idag känd från Skåne, Öland, Gotland, Småland och Södermanland. Den är försvunnen från Blekinge och tillfällig i Halland, Östergötland, Västergötland, Västmanland, Uppland, Medelpad och Västerbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Ö. Eneby (Fiskeby stn.), Ö. Ryd (Öv. Skattegården i grustag) och Landeryd (Ekholmen). I floraväxteriet funnen i Landeryd 1995 vid byggschaktning, Ö. Eneby ej funnen 1995.

Biologi / Ekologi

Åkerranunkel är ettårig, höst- eller vårgroende. Den förekommer endast på kulturmark, främst som ogräs i höstsådda grödor (vanligen råg).

Hot

Hotas främst av förbättrad utsädesrensning, ogräsbekämpning och konkurrens från grödan.

Sommarklynne

Valerianella dentata

Hotkategori 2 Sårbar

Valerianaceae

Utbredning

I Sverige är den numera endast känd från Skåne, Öland, Gotland och Västergötland. Tidigare har den hittats tillfälligt norrut till Medelpad. Den är utgången från Småland och Södermanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Ö. Husby (Aspliden). I floraväxeriet eftersökt 1995 men ej funnen.

Biologi / Ekologi

Sommarklynne är ettårig. Den växer i åkrar, oftast i trakter med kalkberggrund, men är även funnen på ruderatmark.

Hot

Ändrat trädesbruk, skogsplantering, ogräsbekämpning och gödsling är hot mot arten.

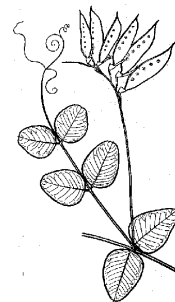

Ärtvicker

Vicia pisiformis

Hotkategori 2 Sårbar

Fabaceae

Utbredning Ärtvickerns huvudsakliga utbredning omfattar östra Europas skogsstäpper. I Sverige är den känd från norra Småland, Östergötland, Västergötland och Dalsland.

Utbredning i Östergötland I Genberg 14 lokaler. I floraväxteriet totalt sökt på 17 lokaler, återfunnen i Malexander (Axsjön) 1990, 1995, 1996, Oppeby (Tvångat) 1990, V. Eneby (Skankebo) 1990, 1992-1994, 1996, Vist (Sturefors) 1990, 1995, ej funnen 1996, Vårdsnäs (Solbacken) 1990-1994, 1996, ej funnen 1995, Vårdsnäs (Pukerumssäter) 1990, 1992, 1994, 1996, Vårdsnäs (Sätravallen) 1990, 1992-1994, 1996, Vånga (Veteklint) 1990, 1995, ej funnen 1996, Ö. Eneby (Rosendalsbranten) 1990, 1996, ej funnen 1995, Kvillinge (Duvdalen) 1990, 1993, 1996, Kvillinge (Dvardala) 1990, 1993, 1995, 1996, Väversunda (V. Väggar) 1990, 1996, V. Tollstad (Makersbergen) 1990. Även funnen i Stjärnorp (Farsbo) 1995, 1996 och Dahlhem (Tynn) 1990. Eftersökt i Vist (Vessers udde) 1990 men ej funnen. Även eftersökt i Ö. Ny (Norrkrog) 1995 men ej funnen.

Biologi / Ekologi Ärtvicker är en flerårig klängväxt. Den förekommer i exponerade branter med ädellövträd och näringsrik, ofta kalkrik mark.

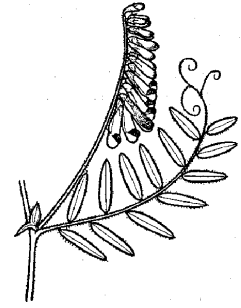
Hot De främsta hoten utgörs av igenväxning, bete och oförsiktig röjning.

Luddvicker

Vicia villosa

Hotkategori 2 Sårbar

Fabaceae

Utbredning

Luddvicker har sitt huvudsakliga utbredningsområde i Europa (utom längst i väster), Västasien och Nord-afrika och har spritts med odling till Nordeuropa, Nordamerika och Japan. I Sverige förekom den tidigare från Skåne till Ångermanland samt som tillfälligt uppträdande i Härjedalen, Jämtland, Västerbotten och Lule lappmark. Den är utgången från Bohuslän, Dalsland, Västmanland, Dalarna, Gästrikland, Hälsingland, Medelpad och Ångermanland. Förekom i landet redan under 1700-talet men infördes i större omfattning på 1850-talet för att odlas som foderväxt.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 36 sektioner. I floraväxeriet totalt eftersökt på 20 lokaler, funnen i Horn (Forshult) 1996, Skeda (Lövingsborg) 1990, Kärna (Malmslätts station) 1990, 1992, 1995, 1996, Linköping-Ryd (Rondellen) 1992, 1995, Slaka (Nya rondellen) 1996, (Jägarvallen) 1990, 1992, ej funnen 1996, Vikingstad (Eknäs) 1990, 1995, 1996, (Greby) 1990, Högby (påfart till E4) 1995, Viby (Motorvägen) 1990, 1995, Borg (Borgsmo) 1995, 1996, (Snarbo) 1995, 1996, (Leverstad) 1996, (Skälv) 1995, ej funnen 1996, Kimstad (Brink) 1995, ej funnen 1996, Kullerstd (Väsby) 1995, Vrinnevi (Hollstad udde) 1995, Vånga (Göstad) 1995 och Grebo (Sandsätter) 1993. Eftersökt men ej funnen i Häradshammar (Kagestad) 1995.

Biologi / Ekologi

Luddvicker är ettårig. Den förekom tidigare som åkerogräs men ses numera mest i åkerkanter, på vägkanter och på ruderatplatser, men kan även förekomma i odling som gröngödslingsgröda. Den trivs bäst i lätt och torr mulljord, sandjord eller lerblandad jord, gärna varm och rik på kalk och näring.

Hot

Arten hotas främst av ogräsbekämpning och utsädesrensning.

Sumpviol

Viola uliginosa

Hotkategori 2 Sårbar (1990 hot.kat. 3)

Violaceae

Utbredning Sumpviolen har tyngdpunkten i sin utbredning i Östersjö-länderna. I Sverige förekommer den från Skåne till Gästrikland utom Östersjö-öarna och Västergötland. Den har dock tidigare även förekommit på Öland.

Utbredning i Östergötland I Genberg 4 lokaler, Brunneby (Borensberg och L. Pattvik), Lönsås (Bäcktorpet) och V. Harg (stranden N om ka). V. Harg känd från 1983, Borensberg och L. Pattvik kända från 1976 (riklig förekomst). I floraväxteriet eftersökt i V. Harg och funnen 1996 (7 ex) och i Borensberg 1990 och 1996 (1122 blommor).

Biologi / Ekologi Sumpviol är flerårig. Den växer på tidvis översvämmade stränder och i alkärr, ofta med ett beskuggande träd- eller buskskikt.

Hot Det främsta hotet mot arten är dikning.

Revsuga

Ajuga reptans

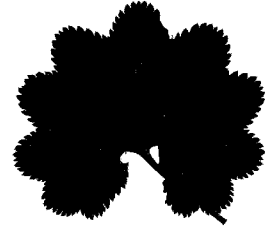
Hotkategori 3 Sällsynt

Lamiaceae

- Utbredning** Revsugans totalutbredning omfattar hela Europa, Ryssland och enstaka lokaler i Asien samt Nordafrika. Den är införd i Nordamerika. I Sverige har den förekommit från Skåne till Västerbotten. På de nordligaste lokalerna är den inkommen med barlast. De flesta lokalerna finns i Skåne, Blekinge och Halland. Många av lokalerna i Sverige är förvildade exemplar.
- Utbredning i Östergötland** I Genberg 7 lokaler. I floraväxteriet eftersökt men ej funnen i Vårdnäs (Kristineberg) 1995 och Rök (Sättra) 1995. Funnen i Sjögstad (dikeskant) 1995 och Krokek (Marmorbruket) 1995. Ej eftersökt i Hällestad (Sandmon) , Risinge (Finspång), Krokek (150 m SO punkt 23,58), S:t Johannes (Ensjövägen) och Ringarum (Jägartorp).
- Biologi / Ekologi** Revsugan är flerårig. Den växer i parker eller sällsynt i näringsrik, ängsartad, fuktig lövskog. Arten är möjligen ej inhemsk i landet utan inkommen med gräsfrö.
- Hot** Arten är hotad av ogräsbekämpning och gödsling men gynnas av lagom ohävd av gräsyterna på växtplatsen.

Stubbdaggkåpa

Alchemilla obtusa

Hotkategori 3 Sällsynt

Rosaceae

Utbredning

Stubbdaggkåpans utbredning omfattar Central-europas bergstrakter samt Ryssland. I Sverige är den känd från Östergötland, Södermanland, Uppland och Västmanland, samt en tillfällig förekomst i Bohuslän.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Vårdnäs (Brokind). I floraväxteriet eftersökt 1995 men ej funnen.

Biologi / Ekologi

Stubbdaggkåpa är flerårig. Den växer i fuktig örtrik ängs- och betesmark. Arten är apomiktisk, dvs sätter frö utan befruktning, vilket medför att avkomman är genetiskt identisk med moderplantan. På så vis uppkommer samlingar av helt lika individer, dvs kloner. Arten är inte enhetlig utan utgör ett komplex där nya former fortfarande utvecklas.

Hot

De främsta hoten mot arten är igenväxning, skogsplantering på tidigare hävdad mark samt gödsling.

Skugglosta

Bromus ramosus

Hotkategori 3 Sällsynt

Poaceae

Utbredning

Skugglostan är en europeisk art med sin huvudutbredning på Brittiska öarna och i Centraleuropa. I Sverige förekommer den i Skåne, på Öland och Gotland, i Östergötland och Uppland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Väversunda (V. Väggar), V. Tollstad (Sjutrappebäcken och Vitlersbäcken). I floraväxteriet funnen 1994 i Väversunda (2 ex), Sjutrappebäcken (7 ex) och Vitlersbäcken (ca 150 ex).

Biologi / Ekologi

Skugglosta är ett flerårigt, löst tuvat gräs. Den växer främst i mycket skuggig skog, huvudsakligen ädellövskog, samt på igenväxande ängsmark. Den är kalkgynnad. Arten växer gärna på väl-dränerad mark vid foten av berg, i rasbranter och på sluttningar.

Hot

Arten hotas främst av skogsbruk där lövskog ersätts med barrträds-monokultur.

Nicktistel

Carduus nutans

Hotkategori 3 Sällsynt

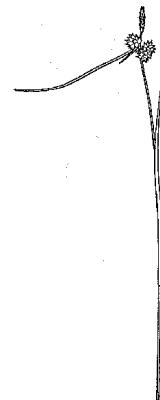
Asteraceae

- Utbredning** Nicktistelns utbredning omfattar hela Europa, Asien och Nordafrika. Den är införd till Nordamerika, östra Asien, Australien och Nya Zeeland. I Sverige förekommer den främst i Skåne och på Öland och Gotland, men har även stabila förekomster i Småland, Bohuslän, Västerbotten och Norrbotten. Den är oftast tillfälligt funnen på fastlandet i övrigt. Till de nordligaste lokalerna har den kommit med barlast.
- Utbredning i Östergötland** I Genberg 1 lokal, Ö. Husby (Mauritsberg). I floraväxteriet eftersökt 1995 men ej funnen.
- Biologi / Ekologi** Nicktistel är en tvåårig art. Den förekommer oftast på starkt kulturpåverkad mark som vägkanter, ruderalmarker och hamnar. Den är kalk- och kvävegynnad. Den är mycket konkurrenskänslig.
- Hot** Igenväxning är det främsta hotet.

Ävjestarr

Carex bergrothii

Hotkategori 3 Sällsynt

Cyperaceae

- Utbredning** I Sverige är den känd från Öland, Gotland, Östergötland, Västergötland, Uppland, Dalarna, Gästrikland, Hälsingland och Jämtland, men aktuell utbredning är dåligt känd.
- Utbredning i Östergötland** I Genberg 2 lokaler, Vinnerstad (Staffanstorp) och V. Tollstad (Dagsmosse). I floraväxteriet funnen i V. Tollstad 1995 (2 tuvor).
- Biologi / Ekologi** Ävjestarr är ett flerårigt halvgräs. Den växer oftast i kalkkärr.
- Hot** Arten hotas främst av dikning.

Vårtsärv

Ceratophyllum submersum

Hotkategori 3 Sällsynt

Ceratophyllaceae

Utbredning I Sverige förekommer den i Skåne, Halland, på Gotland, i Östergötland och Uppland.

Utbredning i Östergötland I Genberg 4 lokaler, Godegård (Snörumsgölen), Rogslösa (Åsby), Väderstad (Hygnestadsbäcken) och Kumla (Sjötuna udde). Känd från Kumla 1981 och Väderstad 1974-75. I floraväxteriet funnen i Svanhals (Renstad) 1992. Understrukna är lokaler vid sjön Tåkern.

Biologi / Ekologi Vårtsärv är en flerårig, nedsänkt vattenväxt utan rötter. Den växer i näringsrikt vatten i sjöar och dammar och är kalkgynnad.

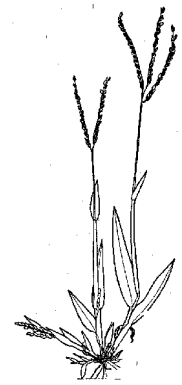
Hot De främsta hoten mot arten utgörs av igenfyllnad av dammar samt igenväxning och övergödning.

Fingerhirs

Digitaria ischaemum

Hotkategori 3 Sällsynt

Poaceae

Utbredning

Fingerhirs har sitt ursprung i Sydosteuropa - Centalasien och är vida spridd som ogräs i varma länder. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge och Halland samt tillfälligt i Göteborg, Östergötland, Stockholm och Medelpad.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Hedvig (N hamnen).

Biologi / Ekologi

Fingerhirs är ett ettårigt gräs. Den växer i sandiga åkrar, på sandbackar, sandfält samt i diverse kulturpåverkade miljöer.

Hot

Arten hotas främst av kemisk bekämpning och igenväxning.

Kal knipprot

Epipactis phyllanthos

Bilden visar
E. atrorubens

Hotkategori 3 Sällsynt

Orchidaceae

Utbredning

Kal knipprot finns i övriga Norden endast i Danmark. För övrigt är den bara känd från norra Tyskland. I Sverige är den känd från Skåne, Blekinge, Öland, Gotland, Halland och Östergötland. Den har tidigare även förekommit i Småland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, V. Tollstad (V. Djurledet). I floraväxeriet funnen vid V. Djurledet 1991-1993, 1995 (24 ex) och 1996 (6 ex). Även funnen i V. Tollstad (Stocklycke) 1991, 1992 och 1993, eftersökt men ej funnen 1995 och 1996.

Biologi / Ekologi

Kal knipprot är en flerårig orkidé. Den förekommer i såväl barr- som lövskogar på fuktig, väl-dränerad mark. Den trivs bäst på sandhaltigt underlag. Den växer ofta tämligen mörkt. Arten är självbefruktande.

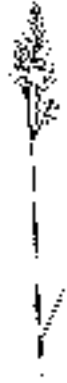
Hot

Arten hotas främst av kalavverkning. Alltför kraftigt bete är negativt.

Skuggsvingel

Festuca heterophylla

Bilden visar
F. rubra

Hotkategori 3 Sällsynt

Poaceae

Utbredning

Skuggsvingel är inhemsk i SV, S och mellersta Europa, västra Asien och Nordafrika samt införd till England. I Sverige är den känd från Skåne, Blekinge, Öland, Gotland, Småland, Halland, Bohuslän, Västergötland, Östergötland, Södermanland, Uppland och Gästrikland, men aktuell status är oklar.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, V. Ny (Medevi brunnspark). I floraväxteriet eftersökt men ej funnen 1991-1993 och 1995.

Biologi / Ekologi

Skuggsvingel är ett flerårigt tätt tuvat gräs. Den växer i ängs- eller lundartade parker och är från början inkommen med tyskt gräsfrö.

Hot

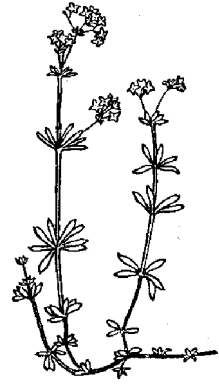
Hot mot arten är troligen för tidig slåtter, ogräsmedel samt gödsling. Tåta klippningar av gräsytor och insådd av konkurrenskraftiga gräs är negativt.

Parkmåra

Galium pumilum

Hotkategori 3 Sällsynt

Rubiaceae

Utbredning

Parkmåra har sin utbredning i huvudsak i (västra) Mellaneuropa. I Sverige är den känd från Skåne till Dalarna (ej Öland) samt Medelpad och Jämtland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 2 lokaler, Kvillinge (Rödmossen) och V. Ny (Västanvik). I floraväxteriet eftersökt i Kvillinge 1995 men ej funnen.

Biologi / Ekologi

Parkmåra är flerårig. Den växer på gräsmattor i äldre parker och trädgårdar samt på banvallar och vägrenar. Den är inkommen med gräsfrö i relativt sen tid. I ursprungsområdet växer den dels i ljus, öppen lövskog men framförallt i lågvuxen torräng.

Hot

Arten hotas främst av igenväxning och gödsling samt omplantering av äldre parker och trädgårdar.

Färgginst

Genista tinctoria

Hotkategori 3 Sällsynt

Fabaceae

Utbredning

Färgginstens utbredning omfattar Europa, från Medelhavet i söder till södra Skandinavien i norr, samt sträcker sig österut till Ural, Kaukasus och Mindre Asien. Den är införd i Nordamerika. I Sverige är den känd som inhemsk från Halland (till början av 1900-talet). Idag förekommer den främst i norra Västergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 9 lokaler, Krokek (Porsgata), Kimstad (Norsholm), Norrköping (Sandbyhov), Ö. Stenby (nära kyrkan), Drothem (Partebrokärr), Hällestad (Hällestadsån), Linköping (Rydshagen), Slaka (Lambohov) och Tjärstad (Ytterbo). I floraväxteriet eftersökt men ej funnen i Hällestad 1996, Kimstad 1995 och Slaka 1996.

Biologi / Ekologi

Färgginst är en upp till 50 cm hög tagglös buske. Den förekommer idag främst på grusiga vägkanter, men tidigare även i bergsbranter, på grusåsar och i gles hedskog. Förekommer odlad som prydnadsväxt i trädgårdar.

Hot

Otillräcklig hävd av vägrenar och besprutning med ogräsmedel är hot mot arten.

Svedjenäva

Geranium bohemicum

Hotkategori 3 Sällsynt

Geraniaceae

Utbredning

Svedjenävas totala utbredningsområde omfattar Nord- och Östeuropa, enstaka lokaler i Mellaneuropa, Balkanhalvön samt delar av Främre Asien. I Sverige är den känd från Blekinge, Småland, Bohuslän, Östergötland, Väster-götland, Dalsland, Värmland, Närke, Västmanland, Södermanland, Uppland, Dalarna, Gästrikland, Hälsing-land, Medelpad, Ångermanland, Jämtland och Åsele lappmark.

Utbredning

I Genberg 29 sektioner. Känd från Kvarsebo (Säter) 1984. I floraväxteriet i **Östergötland** funnen i Krokek (Skinnarbo) 1995 (1 ex) och Kristberg (Kvarns skjutfält) 1994-1996. Eftersökt men ej funnen i Kvarsebo 1995.

Biologi / Ekologi

Svedjenäva är ett- eller tvåårig med obehaglig lukt. Den växer på brandplatser i skog som brunnit med någorlunda täta intervall (<100 år) eller varit svedjebrukad. Kan även dyka upp efter avverkning vid kraftig exponering, vid vägbyggen och dylikt.

Hot

Artens fröreserv i marken minskar successivt på grund av att svedjebruk och kolning upphört och skogsbränder och hyggesbränning minskat.

Doftyxne

Gymnadenia odoratissima

Hotkategori 3 Sällsynt

Orchidaceae

Utbredning

I Sverige förekommer den främst på Gotland men enstaka lokaler finns i Östergötland och Västergötland samt tidigare även på Öland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Väversunda (Omberg). I floraväxteriet funnen i Väversunda (lokal 1) 1990, 1991, 1994 (ca 390 ex), 1995 (60 ex) och 1996 (ca 20 ex) och Väversunda (lokal 2) 1990, 1991, 1994 (ca 269 ex), 1995 (ca 500 ex) och 1996 (ca 400 ex).

Biologi / Ekologi

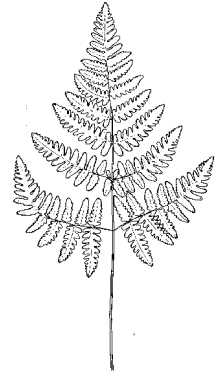
Doftyxne är en flerårig orkidé med nejlikartad doft. Den växer på kalkrik mark i källmyrar, våtar och extremrikkärr.

Hot

Hotas möjligen av dikning och igenväxning på grund av minskad hävd.

Kalkbräken

*Gymnocarpium
robertianum*

Hotkategori 3 Sällsynt
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Polypodiaceae

Utbredning I Sverige förekommer den i Skåne, på Öland och Gotland, i Västergötland, Östergötland, Västmanland, Dalarna, Jämtland samt Lule och Torne lappmarker.

**Utbredning
i Östergötland** I Genberg 1 lokal, V. Tollstad (Storpissan). I floraväxteriet funnen 1995 (ca 100 ex).

Biologi / Ekologi Kalkbräken är en flerårig ormbunke. Den växer på kalkrik, stenig mark, på klippor och i rasbranter.

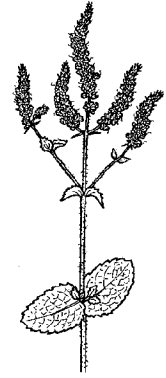
Hot Möjliga hot mot arten är dikning och skogsavverkning.

Rundmynta

Mentha suaveolens

Hotkategori 3 Sällsynt

Lamiaceae

Utbredning

Rundmyntans världsutbredning omfattar Europa, utom de östligaste delarna, och Nordafrika. Arten är införd i Nord- och Sydamerika samt på Nya Zeeland. I Sverige är den känd från Skåne, Blekinge, Öland, Småland, Västergötland, Östergötland, Uppland och Gästrikland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Norrköping-Matteus (Mäster Påvels gränd). I floraväxteriet eftersökt men ej funnen 1995.

Biologi / Ekologi

Rundmynta är flerårig, något illaluktande. Den växer på banvallar, vägkanter och övergiven odlingsmark. Den är från början odlad som läke- och kryddväxt och förvildad.

Hot

Eventuella hot mot arten är igenväxning och spridning av ogräsmedel.

Nonnea

Nonea versicolor

Hotkategori 3 Sällsynt

Boraginaceae

Utbredning

Nonnea är ursprunglig i Kaukasus och nordöstra Turkiet. Utbredningen i övrigt inskränker sig till några få lokaler i Norge och på Själland. I Sverige förekommer den i Småland, Västergötland, Södermanland, Uppland och Dalarna. Tillfälliga fynd finns från Skåne, Dalsland, Närke och Västmanland. Den har för närvarande inga kända lokaler i Östergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Norrköping-S:t Olai (Domarringen). I floraväxeriet eftersökt men ej funnen 1995.

Biologi / Ekologi

Nonnea är ettårig. Den växer i störda miljöer, främst åkrar, trädgårdsland och ruderalmark. Arten föredrar sandig, lätt, näringsrik jord. Den visar sig inte varje år. Nonnea omnämns som vildväxande först i slutet av 1800-talet.

Hot

Arten hotas främst av ogräsbekämpning och igenläggning av de åkrar där den förekommer. Arten är konkurrenskänslig och kan inte växa i sluten vegetation.

Blårapunkel

Phyteuma nigrum

Hotkategori 3 Sällsynt

Campanulaceae

Utbredning

Blårapunkel är ursprunglig i ett begränsat område i Central-europa från Belgien till östra Österrike. I Sverige är den känd från Skåne, Småland, Bohuslän, Västergötland, Östergötland, Värmland, Södermanland, Uppland, Dalarna, Jämtland, Medelpad och Torne lappmark. Aktuella uppgifter finns från Skåne, Småland, Västergötland, Värmland, Uppland och Medelpad.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Kullerstad (Långnäs). I floraväxeriet återfunnen 1995 (ca 8 ex).

Biologi / Ekologi

Blårapunkel är flerårig. Den växer i parker eller skuggig gräsmark. Från början är den införd med gräsfrö för att skapa ängsvegetation.

Hot

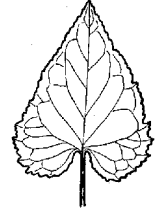
Arten hotas av alltför intensivt bete eller slåtter alternativt täta klippningar av gräsytor samt möjligen av användning av ogräsmedel och gödsling.

Vitrapunkel

Phyteuma spicatum

Hotkategori 3 Sällsynt

Campanulaceae

Utbredning

Vitrapunkel kommer från Centraleuropa men har spritt sig västerut och norrut. I Sverige är den känd från Skåne, Blekinge, Öland, Gotland, Småland, Halland, Bohuslän, Västergötland, Östergötland, Värmland, Södermanland, Uppland, Medelpad och Åsele lappmark. Aktuella uppgifter finns från Skåne, Gotland, Småland, Bohuslän, Västergötland, Värmland, Södermanland och Uppland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Kvillinge (Åby). Känd från Kvillinge (Torsklint) 1992. I floraväxteriet eftersökt men ej funnen i Torsklint 1995.

Biologi / Ekologi

Vitrapunkel är flerårig. Den växer i parker eller på annan skuggig gräsmark. Delvis gräsfröinkomling för att skapa ängsvegetation i parker.

Hot

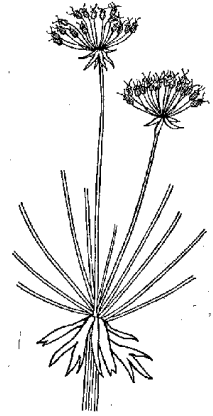
Arten hotas av ändrad skötsel genom bland annat för intensivt bete eller slåtter samt möjligen användning av ogräsmedel och gödsling. Även av täta klippningar av gräsytor och gräsfröinsådd av större ytor.

Piploka

*Pleurospermum
austriacum*

Hotkategori 3 Sällsynt

Apiaceae

Utbredning

Piplokans utbredning är euroasiatisk och sträcker sig österut till Japan och Kamtjatka. I Norden är den endast känd från Sverige och de närmaste lokalerna finns i Estland och Polen. I Sverige förekommer den i ett begränsat område på gränsen mellan Östergötland och Södermanland.

Utbredning

I Genberg 3 sektioner, Kvarsebo (Fjällmossen), Krokek (7 lok), Kvillinge i Östergötland
floraväxteriet funnen i Krokek
(Marmorbruket)
men ej funnen 1995 i
Myckelhult.

(Tyrstorp, Myckelhult, Häradssveden). I
(Orrekulla) 1995 (ca 50 ex), (Oxåker) 1995 (100-
1995 (2 ex) och Tyrstorp 1995 (ca 30 ex). Eftersökt
Krokek (Kopparbo och Erlandstorp) och

Biologi / Ekologi

Piploka är två- till flerårig. Dess växtplatser utgörs av fuktig, mullrik och ofta stenig skogsmark och lundar, ofta utefter bäckar och åar.

Hot

Eventuellt hot mot arten är främst igenväxning på grund av minskad hävd och skogsplantering. Den tar skada eller dör vid slåtter eller bete.

Styvnate

Potamogeton rutilus

Hotkategori 3 Sällsynt

Potamogetonaceae

Utbredning

Styvnate är en europeisk art. I Sverige förekommer den på ett fåtal lokaler i Småland, Östergötland, Västergötland, Närke, Södermanland, Uppland, Jämtland och Lycksele lappmark. Tidigare har den även förekommit i Skåne.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 2 lokaler, Lillkyrka (Rännefjälla) och Rinna (Mossebosjön). Känd från Lillkyrka 1974 (obs även 1980) och Rinna 1977 (ca 10 ex). I floraväxteriet eftersökt men ej funnen i Lillkyrka 1995.

Biologi / Ekologi

Styvnate är en flerårig vattenväxt. Den växer i grunt, ofta stillastående, klart, vanligen oligotroft sötvatten i grunda sjöar eller mindre dammar.

Hot

Arten hotas främst av eutrofiering och igenväxning.

Östgötabjörnbär

*Rubus
hartmanii*

Bilden visar

R. nessesis

Hotkategori 3 Sällsynt

Rosaceae

Utbredning

Östgötabjörnbär är vittspridd i västra och/eller mellersta Europa. I Sverige förekommer den i Östergötlands och nordligaste Smålands skärgårdar samt tillfälligt i norra Uppland på 1800-talet.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 5 sektioner, Kimstad (Trädgårdstorp), Jonsberg (Birkö, Aspö, Arkö), Rönö (Lervik, Petersborg, Ettersundet), Ö. Ny (Solvik, Kålldalen, Norrkrog), S:t Anna (7 lok) och Gryt (9 lok). I floraväxeriet funnen 1995 i Kimstad, Rönö (Lervik), Rönö (Petersborg), Rönö (Ettersundet), Ö. Ny (Norrkrog), S:t Anna (18 lokaler) och Gryt (11 lokaler). S:t Anna och Gryt enbart en markering vardera på kartan, ungefärliga mittpunkten för lokalerna.

Biologi / Ekologi

Östgötabjörnbär är en två-årig buske. Den växer i kustnära områden, på åker- och vägkanter samt klippbranter.

Hot

Arten hotas främst av att bryn och renar mellan åkrar tas bort.

Kasgräs

Scolochloa festucacea

Hotkategori 3 Sällsynt
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Poaceae

Utbredning

Kasgräs har i Europa en central-östlig utbredning med huvudsakliga förekomster i norra Tyskland, Polen, Baltikum och centrala Ryssland. I Sverige förekommer den i mellersta Östergötland samt på en lokal i Uppland (funnet 1986).

Utbredning i Östergötland

Känt från ett ganska begränsat område i Svartåns, Motala ströms och Göta kanals vattensystem med tillhörande sjöar. I Genberg 31 lokaler. I floraväxteriet funnen 1995 i Lillkyrka (Rännefjälla och Frö udde), Linköping (Stångåns mynning), Rystad (Stångholmen och Åby) och Vreta Kloster (Kungsbro).

Biologi / Ekologi

Kasgräs är ett flerårigt gräs som växer i bestånd. Arten finns på stränder med finsediment vid sjöar, lugna åar och på strandängar.

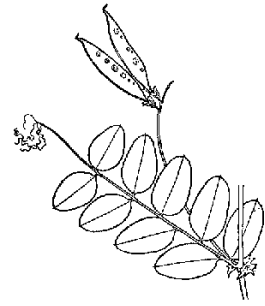
Källa

Johansson, M. 1987: Kasgräs (*Scolochloa festucacea*) funnet i Uppland. Svensk Bot. Tidskr. 81: 132. Stockholm.

Buskvicker

Vicia dumetorum

Hotkategori 3 Sällsynt (1990 hot.kat. 4) Fabaceae

Utbredning I Sverige förekommer den på ett 30-tal lokaler i Skåne, Småland, Östergötland, Västergötland, Närke, Söder-manland och Uppland. Tidigare har den även funnits i Halland, på Öland och i Västmanland.

Utbredning i Östergötland I Genberg 13 lokaler. I floraväxteriet återfunnen 1995 i Motala (N. Freberga) (5 bestånd) och Krokek (Marmorbruket). Även funnen i Vårdnäs (Solbacken) 1995 (ca 10 ex).Eftersökt men ej funnen 1995 i Stjärnorp (Roxvik), Kvillinge (Åby) och Åtvid (Kulla).

Biologi / Ekologi Buskvicker är flerårig och klättrande. Den förekommer i en rad olika miljöer som vägkanter, bryn, ruderatmark och ädellövskog. Den är kalkgynnad och näringskrävande. Det är möjligt att arten i vissa fall även spritt sig från odling.

Hot Kraftig igenväxning samt bebyggelse utgör hot mot arten.

Luktsmåborre

Agrimonia procera

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Rosaceae

Utbredning

Luktsmåborren är europeisk och har en sammanhängande utbredning norr om Alperna från Brittiska öarna till Rysslands gräns. Utposter finns i Spanien, Italien och Ryssland. I Sverige förekommer den från Skåne till Dalsland, Västmanland och Uppland (ej Gotland).

Utbredning i Östergötland

I Genberg 30 sektioner. Funnen på två nya lokaler i Kvillinge (Övre och Nedre Ågelsjö) 1995. Nyfynd 1996 Linköping (300 m SSO Ralstorp).

Biologi / Ekologi

Luktsmåborre är flerårig. Den finns framförallt på kulturskapade ståndorter som väg- och åkerkanter (troligen ursprunglig i lövsnår i skärgården). Arten är något kalkgynnad, värmekrävande och växer på frisk till torr mark. Bladen har en särpräglad doft.

Hot

Hotas av kraftig igenväxning och borttagande av bryn och åkerrenar. Den gynnas troligen tillfälligt av den igenväxning som sker av kulturlandskapet.

Vittåtel

Aira caryophyllea

Hotkategori 4 Hänsynskrävande
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Poaceae

Utbredning I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland, Gotland, i Småland, Halland, Östergötland och Södermanland. Tillfälligt har den hittats i Bohuslän och Västergötland.

Utbredning i Östergötland I Genberg 1 lokal, Kvillinge (Getå). Känd från 1984.

Biologi / Ekologi Vittåtel är ett ettårigt gräs. Den förekommer på torr sandmark, främst hedar, banvallar och grustag.

Hot Arten är hotad av igenväxning och minskad störning av de sandmarker den växer på.

Paddfot

Asperugo procumbens

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Boraginaceae

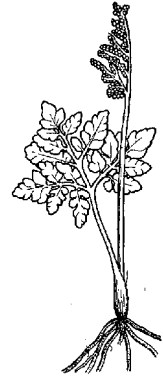
- Utbredning** Paddfot härstammar från Östeuropas bergstrakter och Västasien. Den har spritts till övriga Europa, Nordamerika och några områden i Nordafrika som ogräs. I Sverige har den tidigare förekommit i större delen av landet men har minskat de senaste decennierna.
- Utbredning i Östergötland** I Genberg 21 sektioner. Känd från S:t Anna (Missjö) 1979-80. I floraväxeriet funnen i Hagebyhöga 1995 (ca 10 ex), Väversunda (vid k:a) 1995, Linköping (Valla) 1996 (10-20 ex) och (Hunnebergsgatan) 1996 (10-20 ex). Nyfynd 1996 Ö. Harg (Idingstad).
- Biologi / Ekologi** Paddfot är ettårig och höstgroende. Den växer i öppna, ofta störda miljöer intill bebyggelse samt vid klippbranter och havsstränder. Den föredrar näringsrik jord och tål ej torka. Arten är självfertil.
- Hot** Hoten mot arten är främst att lämpliga gårdsmiljöer blir allt ovanligare på grund av ändrad djurhållning och gödselhantering.

Höstlåsbräken

Botrychium multifidum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Ophioglossaceae

Utbredning

I Sverige förekommer den idag i Skåne, på Öland och Gotland, i Småland och Halland samt från Värmland, Närke och Västmanland till Torne lappmark.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Gryt (Harstena-Nötholmen).

Biologi / Ekologi

Höstlåsbräken är en flerårig ormbunke. Den växer på betes- och slåttermarker, vägkanter, gårdstun och klappervallar. Arten är vintergrön.

Hot

Höstlåsbräken är främst hotad av minskad hävd genom slåtter och bete samt gödsling.

Strävlost

Bromus benekenii

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Poaceae

Utbredning

Strävlostans totalutbredning omfattar förutom Norden, Central- och Östeuropa, främre Asien, Centralasien samt Kina. I Sverige förekommer den i Skåne, på Öland och Gotland, i Småland, Västergötland, Östergötland, Dalsland, Södermanland, Uppland och Gästrikland. Den har ej återfunnits i Bohuslän.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 19 lokaler. Känd från Oppeby (Borg) 1984 och Gryt (Snugg-holmen) 1979-80. I floraväxteriet sökt på totalt 17 lokaler, funnen 1995 i Kättilstad-Tolemåla (1000-tal skott), SV Glypen (<50 skott), Mellan-fjärden (några strån), NV Glypsmåla (50-tal skott), V Glypsmåla (50-tal skott), Åtvid (Högtomta) (>50 skott) och Åtvid (Kulla) (>1000 skott). Eftersökt men ej funnen 1995 i Kättilstad (V Glypen och N Glypsmåla).

Biologi / Ekologi

Strävlost är ett flerårigt löst tuvat gräs. Den växer i regel i mycket skuggig skog, huvudsakligen ädellövskog, där vegetationstäcket ej är slutet. Den är något kalkgynnad.

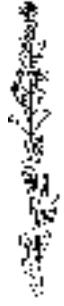
Hot

De främsta hoten mot arten är ett skogsbruk som medför att ädellövskog omförs till granskog samt ökad ljusexponering. Bete är negativt, likaså slåtter.

Sanddådra

Camelina microcarpa

Bilden visar
C. sativa

Hotkategori 4 Hänsynskrävande
(1990 hot.kat. 3)

Brassicaceae

Utbredning

Sanddådra är en euroasiatisk stäppväxt som spritts till övriga Europa, delar av Asien samt Nord- och Sydamerika. I Sverige har den förekommit främst på Öland och Gotland samt i Mälarskapsen men har även haft spridda förekomster i resten av landet. Idag är den relativt sällsynt, ofta tillfällig, norrut till och med Uppland.

Utbredning

Horn

i Östergötland

vägen

I Genberg 29 lokaler. I floraväxteriet eftersökt men ej funnen 1995 i (Vadstugan), Linköping (Slakthusviadukten), Vreta Kloster (Blåsvädret), V. Stenby (Fors), Krokek (Sandviken), Svanshals (N kyrkan) och Rök (Häjlå stn). Funnen i Ledberg (Gropen) 1994 (1 ex) och Heda (N Heda-Alvastra) 1994 (ca 100 ex).

Biologi / Ekologi

Sanddådra är ettårig. Den är ett ogräs i höstsäd (sandiga åkrar), men ger sig främst till känna i trädesåkrar. Den växer även på sandig kulturmark av olika slag. Till Norden kom den i mitten av 1800-talet som ogräs i gräsmattor och klövervallar.

Hot

De främsta hoten mot arten är ogräsbekämpning och konkurrens från grödan.

Skogsklocka

Campanula cervicaria

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Campanulaceae

Utbredning

Skogsklockans utbredningsområde omfattar norra och östra Europa samt västra och centrala fd Sovjetunionen. I Sverige är den känd från Skåne norrut till Ångermanland och Jämtland men saknas på Gotland och i stora delar av Småland samt är utgången från Halland och Ångermanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 36 sektioner. Känd från Ödeshög 1985. I floraväxteriet sökt på totalt 17 lokaler, funnen 1995 i Horn (dikeskant) (<5 ex), Kisa (Kölefors) (20-tal), Stjärnorp (Grytgölen) (8 ex), Stjärnorp (Tokorp) (<5 ex), Motala (Soldatängen) (7ex), Tjällmo (vägkant) (27 ex), Kvarsebo (Finnkärr) (37 ex), Kvillinge (Nedre Ågelsjö) (2 ex), Kvillinge (Kväplinge) (ca 25 ex), Simonstorp (Rödkärr) (ca 31 ex), Simonstorp (Kammartäppan) (1 ex), Valdemarsvik (ett 10-tal) och Ödeshög (Kråkeryds naturreservat) (1 ex) ej funnen där 1996. Eftersökt men ej funnen 1995 i Krokek (Getsjötorp), Kvillinge (Övre Ågelsjö), Simonstorp (Stora Brevik) och Simonstorp (stn).

Biologi / Ekologi

Skogsklockan är tvåårig. Den växer i öppna, relativt torra bland- eller lövskogar och skogsbryn, ibland på helt öppen mark, gärna i kulturskapade skogar, vilka tidigare betats eller på annat sätt hållits öppna.

Hot

Har minskat och är numera sällsynt på grund av skogsbetets upphörande, skogsplantering och borttagande av skogsbryn.

Hartmansstarr

Carex hartmanii

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Cyperaceae

Utbredning

Hartmansstarrens utbredning omfattar centrala och östra Europa samt angränsande delar av Asien. Dessutom finns en isolerad lokal i östra Nordamerika. I Sverige förekommer den från Skåne till södra Gästrikland men är överallt ovanlig.

Utbredning i Östergötland

(Soldat-

I Genberg 18 lokaler. I floraväxteriet återfunnen i Tjärstad (Eket) 1994, Gammalkil (Lillsjön) 1993-1994, Dagsberg (Bråborg) 1994, ej funnen 1995, Kullerstad (Långnäs) 1994, ej funnen 1995, Motala ängen) 1995 och Kvillinge (Malmölandet) 1994-1995. Funnen i Åsbo (Opplund) 1993-1994, Åsbo (Bevmelsbo) 1993-1994, Kaga (NV Rist) 1994, Vreta-Kloster (NNO Kungsbro) 1994, Väderstad (NV Hygnestad) 1994, Motala (Offerby) 1991, 1993-1994 och Torpa (Boda) 1994. Efter-sökt men ej funnen i Nykil (St. Kolaryd) 1994, Vinnerstad (Staffanstorp) 1994-1995, Hagebyhöga (Sandby) 1995, Normlösa (Humpen) 1994, Ö. Tollstad (Virveln) 1994 och Gårdeby (NO Gummetorp) 1993.

Biologi / Ekologi

Hartmansstarr är ett flerårigt halvgräs. Den växer i fuktängar och kärrkanter, ofta på ogödslade slåtter- och betesmarker. Den är kalkgynnad. Arten är utpräglad slåttergynnad.

Hot

Främst dikning och igenväxning på grund av upphörd hävd.

Långbladig spåtistel

Carlina vulgaris
ssp. longifolia

Bilden visar

C. vulgaris

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Asteraceae

Utbredning

Långbladig spåtistel har en euroasiatisk utbredning som sträcker sig till Centralasien. I Sverige är den känd från Skåne, Öland, Gotland, Småland, Västergötland, Östergötland, Värmland, Södermanland och Uppland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 7 lokaler, Krokek (Marmorbruket), Kvillinge (Åbymo, Tyrstorp), Ö. Eneby (Hasselviken), Vånga (Lenbergsvik), Kvillinge (S. om Åby stn) och Å (Dalbyberget). I floraväxteriet återfunnen 1995 i Krokek (25 ex), Åby stn (2 ex) och Tyrstorp (22 ex). Även funnen i Kvillinge (Duvdalen) 1995 (12 ex) och 1996 (1-5 ex). Eftersökt men ej funnen 1995 i Vånga, Å och Ö. Eneby. Även eftersökt men ej funnen 1995 i Kvillinge (Torshagkärret).

Biologi / Ekologi

Långbladig spåtistel är tvåårig. Den är kalk- och värmekrävande och växer på torrängar, bergbranter, håll- samt alvarmarker. Arten växer öppet och torrt men kan också förekomma i gles skog.

Hot

Det främsta hotet mot arten på hagmarkslokaler är igenväxning på grund av minskad hävd.

Källgräs

Catabrosa aquatica

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Poaceae

Utbredning

Källgräs förekommer i praktiskt taget hela Europa samt i Nordafrika, Asien, Nordamerika samt sydligaste Sydamerika. I Sverige förekommer den från Skåne till Närke och Uppland samt i Medelpad, Ångermanland, Jämtland och Norrbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 8 lokaler, Flistad (N. Lund), Fornåsa (Fränntorp), Ekebyborna (gamla prästg.), Bjälbo (S Marstadsjön), Väversunda (Oxsumparna och Skidfrämjandets stuga), V. Tollstad (Ragelskärr), Heda (NNV Sik). I floraväxteriet eftersökt men ej funnen 1995 och/eller 1996 i Flistad, Ekebyborna, Fornåsa och Väversunda (Skidfrämjandets stuga).

Biologi / Ekologi

Källgräs är ett flerårigt gräs. Den växer vid källor, källdråg, bäckar och dammar på öppen mark, ofta betesmark men även på sumpiga sjöstränder.

Hot

Hoten mot arten utgörs av upphört bete samt möjligen gödsling.

Rödsyssla

Cephalanthera rubra

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Orchidaceae

Utbredning

Rödsysslans utbredningsområde omfattar Europa och fd Sovjetunionen bort till Kaukasus samt Iran och Nordafrika. I Sverige förekommer den på Gotland, i Småland, Östergötland, Västergötland, Dalsland, Västmanland, Södermanland och Uppland. Den är utgången från Värmland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 13 lokaler, varav Malexander utgången (lokalen förstörd). Känd från Åtvidaberg (Göthult) 1995. I floraväxteriet återfunnen 1995 i Ljung (Stackstorp) (23 stänglar), Vånga (Veteklinton) (3 ex) och Krokek (Ervastekärr) (12 ex), 1996 (17 ex). Även funnen i Risinge (Skäftesfall) 1990-1994, Risinge (Häjtorp) 1996 (2 ex) och Horn (Långebro) 1995 (16 skott). Eftersökt men ej funnen 1995 i Kättilstad (Gällsvik), Kvillinge (Näknaviadukten), Oppeby (Försjögöl) och Krokek (Björkholms mosse).

Biologi / Ekologi

Rödsyssla är en flerårig orkidé. Den växer främst i torra, barrdominerade skogar. Den förekommer både i områden med kalkrik och sur berggrund.

Hot

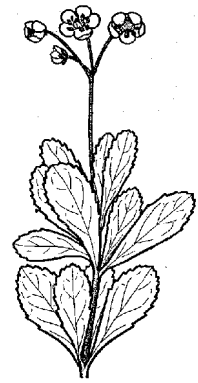
Hoten mot arten är främst kalavverkning och plantering men även uppgrävning.

Ryl

Chimaphila umbellata

Hotkategori 4 Hänsynskrävande
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Pyrolaceae

Utbredning

Rylens utbredningsområde omfattar centrala, östra och norra delarna av Europa samt delar av Centralasien och Japan. I Sverige är den känd från Skåne till Medelpad och Jämtland. Tidigare var den även känd från Ångermanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 40 sektioner. Känd från 18 socknar mellan 1970 och 1986. I floraväxteriet funnen i Hällstad (Sundtorpet) 1995-1996, Risinge (Skäftesfall) 1996 och Kaga (Kungskvarn) 1991-1995. Eftersökt men ej funnen i Horn (Långebro) 1995.

Biologi / Ekologi

Ryl är ett flerårigt vintergrönt ris. Den växer främst i halvöppna barrskogar på genomsläppliga jordarter. Rylen förekommer vanligen i väl avgränsade kloner. Den gynnades troligen av äldre tiders skogsbete och återkommande skogsbränder.

Hot

Hotas främst av igenväxning men även av ökad exponering genom kalavverkning.

Slidsilja

Cnidium dubium

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Apiaceae

Utbredning

Slidsiljans totalutbredning är euroasiatisk och starkt kontinental. Tyngdpunkten ligger i mellersta Ryssland och det sibiriska låglandet. I Sverige förekommer den på Öland, i Småland och Östergötland. Den är försvunnen från Skåne och Gotland och funnen tillfälligt i Södermanland och Västmanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Skällvik (Eknön).

Biologi / Ekologi

Slidsiljan är två- till flerårig. Den växer på växelfuktig betesmark, längs väggenar samt i övre delen av havsstrandängar.

Hot

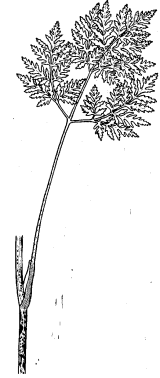
De främsta hoten mot arten utgörs av igenväxning till följd av upphört bete, dikning och skogsplantering.

Odört

Conium maculatum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Apiaceae

Utbredning

Odört är ursprunglig i medelhavsområdet och Västasien och är spridd till Nordeuropa, Sydafrika, Etiopien, Amerika, södra Australien och Nya Zeeland. I Sverige förekommer den från Skåne till Dalsland, Västergötland, Västmanland, Dalarna och Gästrikland. Den är tillfälligt funnen i Värmland, Hälsingland, Medelpad och Västerbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 27 lokaler. I floraväxeriet sökt på totalt 17 lokaler, återfunnen 1995 i Ekeby (Korskälla), Örtomta (Ås), Mjölby (Ugglarp), Jonsberg (Råcklösa) och Björsäter (Missmyra). Även funnen 1995 i V. Harg (Harg) och Borg (SO Herrebrokärret). Eftersökt men ej funnen 1995 i Ljung (Ö Kyrkog), Örtomta (Ringstorp), Klockrike (Hanorp), Borg (Helgetorp), Dagsberg (Djurön), Hedvig (Kråkvilan), Jonsberg (Gottenvik och Bråxvik), Vadstena (reningsverket) och Björsäter (Byrum).

Biologi / Ekologi

Odört är tvåårig. Den växer vid gårdar, avfallsplatser, vägkanter och havsstränder på frisk, näringsrik jord. Arten har dessutom förts in under medeltiden till klosterträdgårdarna som medicinalväxt. Luktas illa, råttliknande lukt, mycket giftig. Mest känd för att den ingick i Sokrates giftbägare.

Hot

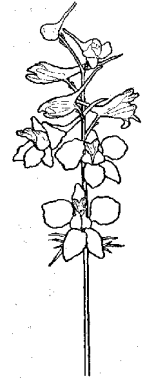
De främsta hoten mot arten utgörs av igenväxning och renhållning kring gårdar.

Riddarsporre

Consolida regalis

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Ranunculaceae

Utbredning

Riddarsporre förekommer i västra Asien samt i Europa förutom längst i väst och sydväst. I Sverige är den känd från Skåne till Dalarna och Hälsingland, samt från enstaka lokaler i Jämtland, Ångermanland samt Pite och Lule lappmarker. Aktuella förekomster finns främst på Öland, Gotland och i Uppland och Östergötland, men den förekommer åtminstone tidvis i samtliga landskap upp till och med Västergötland, Närke och Västmanland, förutom Bohuslän.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 46 sektioner. I floraväxeriet funnen i Rinna (Ljungstorp) 1995, Linköping (Nykvarn) 1994 men ej 1995, Dagsberg (Djurö kvarn) 1995, Kimstad (Viken) 1995, Norrköping (Järstad) 1995, Heda (vägen Heda-Alvastra) 1994 och Heda (Isberga) 1996. Eftersökt men ej funnen i Kvillinge (Malmölandet) 1995.

Biologi / Ekologi

Riddarsporre är ettårig. Arten växer endast på kulturmark. Den förekommer främst som ogräs i höstsådda grödor på kalkrik lerjord.

Hot

Arten hotas av bekämpningsmedel, gödsling och konkurrens från grödan. Då den ofta odlas i sk "allmogeåkrar" kommer troligen antalet lokaler att öka under de närmaste åren.

Nässelsnärja

Cuscuta europaea

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Convolvulaceae

Utbredning

Nässelsnärjan förekommer i hela Europa, utom i de nordligaste delarna, samt i angränsande delar av Asien. Den är införd i östra Nordamerika, Australien och på Haiti. I Sverige förekommer den från Skåne till Dalarna och Hälsingland, samt i Medelpad och Ångermanland. Den har dessutom förekommit tillfälligt i Jämtland och Västerbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 42 sektioner. I floraväxteriet funnen i Dagsberg (Kropp) 1995, Sund (Älmeshult) 1996 och Norra Vi (Svana) 1996. Eftersökt men ej funnen 1995 i Dagsberg (Esterön) och Jonsberg (Västerö).

Biologi / Ekologi

Nässelsnärja är en ettårig, vårgroende parasit som saknar såväl klorofyll som rötter och blad. Den växer främst på kväve- och fosfatrik mark i kulturpåverkade miljöer. Parasit främst på nässlor, men ett hundratal värdväxter är kända. Arten är självfertil.

Hot

Arten hotas av minskad kreatursdrift och ändrad gödselhantering.

Guckusko

Cypripedium calceolus

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Orchidaceae

Utbredning

Guckuskons totalutbredning omfattar norra, mellersta och östra Europa, centrala och östra fd Sovjetunionen samt Östasien. I Sverige är den känd från Öland och Gotland samt från Dalsland, Västergötland, Östergötland och norrut till Torne lappmark.

Utbredning i Östergötland

1991

I Genberg 8 lokaler (i socknarna Rinna, Kärna, Bjälbo, Fornåsa, V. Stenby, Hagebyhöga, Örberga, Linköping). I floraväxteriet funnen 1991, 1993, 1995 och 1996 i Fornåsa, Hagebyhöga och Kärna, i Bjälbo 1991 och 1993, V. Stenby 1991, 1993 och 1995 och Örberga och 1995. Eftersökt men ej funnen i Hagebyhöga (annan lokal) 1994. Kärna, Hagebyhöga (andra lokaler) och Linköping kända från 70-talet, numera troligen utgångna.

Biologi / Ekologi

Guckusko är en flerårig orkidé. Den växer i Östergötland på fuktig, halvöppen, kalkhaltig mark i lövängar, lövlundar mm. Gärna på rik mulljord av frisk typ.

Hot

De främsta hoten mot arten är uppgrävning, igenväxning, kalavverkning samt dikning. Flertalet lokaler i Östergötland är i behov av snara åtgärder, som tex lätt röjning vid växtplatsen, vilka är förutsättningar för att arten ska överleva i länet.

Sanddraba

Draba nemorosa

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Brassicaceae

Utbredning

Sanddrabans totalutbredning är nästan cirkumpolär och omfattar stora delar av Asien. I Sverige förekommer den från Östergötland och norrut. Ej i Värmland och Södermanland, där den dock tidigare har förekommit

Utbredning i Östergötland

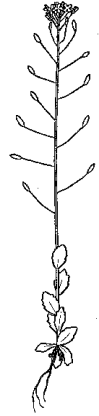
I Genberg 1 lokal, Ekeby (Sättertorp vid Boxholm). I floraväxteriet eftersökt 1995 men ej funnen. 1996 var området bebyggt.

Biologi / Ekologi

Sanddraba är ettårig. Den växer på blottad, vanligen ganska fin sand på torra lokaler som vägslänter, bergsbranter och älvbrinkar.

Hot

Arten hotas av igenväxning, plantering, täktverksamhet och övrig exploatering av sandmarker.

Granbräken

Dryopteris cristata

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Polypodiaceae

Utbredning

Granbräkens huvudutbredning i Europa sträcker sig ner till Alperna i söder och bort till Ural i öster. Den finns även i Nordamerika. I Sverige förekommer den i samtliga landskap från Skåne till Värmland, Dalarna och Hälsingland samt i Ångermanland och Västerbotten (ej Öland).

Utbredning i Östergötland

I Genberg 28 sektioner. Känd 1992 från Rönö och Simonstorp. I floraväxteriet funnen i Simonstorp (Mogölarna) 1995 (1 stånd), Ö. Eneby (Sjöslätten) 1995 (1 ex) och (Ringstad mosse) 1995 (ca 5 ex). Eftersökt men ej funnen 1995 i Rönö (Övre sundet) och Ö. Eneby (Blank- och Orrkojgölarna).

Biologi / Ekologi

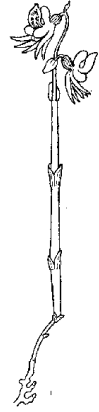
Granbräken är en flerårig, vintergrön ormbunke. Den växer främst på fuktig näringsrik mark i sumpskogar, vid skogsbäckar etc.

Hot

Arten hotas främst av dikning.

Skogsfru

Epipogium aphyllum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Orchidaceae

Utbredning

Totalutbredningen omfattar större delen av Europa och stora delar av Asien. I Sverige är den känd från alla landskap utom Blekinge och Bohuslän. Den är troligen försvunnen från Öland, Halland och Östergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Kvillinge (S Ågelsjön).

Biologi / Ekologi

Skogsfru är en flerårig klorofyllfri orkidé. Den växer i näringsrik, skuggig skog med rörligt markvatten. Den tar upp sin näring med hjälp av marklevande svampar som den lever tillsammans med. Växten tillbringar större delen av sitt liv i jorden i form av en korallikt förgrenad jordstam. Blomningen sker sporadiskt med intervall om flera år.

Hot

Arten hotas troligen av slutavverkning och dikning.

Ljungögontröst

Euphrasia micrantha

Bilden visar
E. lapponica

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Scrophulariaceae

Utbredning

Ljungögontröst har europeisk utbredning. Den är troligen införd till Nordamerika (en lokal). I Sverige förekommer den från Skåne till Värmland, Närke och Södermanland och den är försvunnen från Västmanland, Uppland, Dalarna, Gästrikland, Hälsingland, Jämtland och Medelpad.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 21 lokaler. I floraväxteriet funnen 1995 i Simonstorp (Lövkullen). Eftersökt men ej funnen 1995 i Godegård (Hagalund och Snörum), Jonsberg (Utsättersfjärden och Stockholmstorp), Kvillinge (Kräplinge, Ned. Ågelsjö och Skärgölen), S:t Johannes (Vrinneviskogen), Tingstad (Johannisdal), Vånga (SSO och V Ruda), Å (Sätterviken), Ö. Eneby (Skrikhult) och 1996 i Skedevi (SO Fågeltorp).

Biologi / Ekologi

Ljungögontröst är ettårig och halvparasitisk. Den växer på torr till frisk sandig mark och är kalkskyende och extremt ljusberoende och konkurrenskänslig. Den växer alltid tillsammans med ljung.

Hot

Hoten mot arten utgörs främst av igenväxning på grund av minskad hävd, kalkning och gödsling.

Skogssvingel

Festuca altissima

Hotkategori 4 Hänsynskrävande
(1990 hot.kat. 3)

Poaceae

Utbredning

Totalutbredningen omfattar Europa, Ural och Centralasien. I Sverige förekommer den från Skåne till Ångermanland utom i Halland, på Öland och Gotland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 7 lokaler, Kättilstad (Glypens sydspets), V. Tollstad (Oxbåset, Örnslid nära Storpissan, SV Älvarums udde), Trehörna (Naturreservatet), Hycklinge (1 km OSO Ekhult) och Kisa (300 m NV Sandstugan). Känd från Svinhult (Susehålsbäcken) 1995. I floraväxteriet återfunnen i Kisa 1992 (ca 550 ex). Även funnen i Kättilstad (Mörtgölen) 1993 och V. Eneby (100 m N Svartgölen) 1994.

Biologi / Ekologi

Skogssvingel är ett flerårigt, tuvbildande gräs. Den växer i örtrika barr- och lövskogar, raviner, rasbranter och bäckraviner. Växer vanligen i skuggigt läge.

Hot

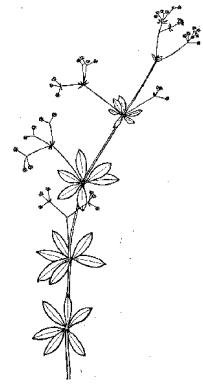
Arten hotas främst av kalavverkning och ändrad hydrologi.

Myskmåra

Galium triflorum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Rubiaceae

Utbredning

Myskmårans världsutbredning omfattar Norden, fd Sovjetunionen, Japan, Nordamerika och Mexico. Den har dessutom punktvisa förekomster i Alperna och Turkiet. I Sverige förekommer den från Värmland, Västmanland och Uppland till Torne lappmark. Den är utgången från Småland och Västergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Tjärstad (400 m VSV Älgbron). I floraväxteriet funnen 1996 på tre lokaler i V. Eneby (SV Stora Valvikssjön, V Stora Valvikssjön och SV Svartgölen).

Biologi / Ekologi

Myskmåran är flerårig. Den växer i skog på näringsrik, ofta kalkhaltig mark med rörligt markvatten.

Hot

Arten hotas främst av okänsligt skogsbruk i form av kalavverkning, dikning och markberedning.

Ängsgentiana

Gentianella amarella

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Gentianaceae

- Utbredning** Ängsgentianans totalutbredning är cirkumpolär. I Sverige är den känd från alla landskap, men den är utgången från Skåne, Blekinge, Halland och Småland.
- Utbredning i Östergötland** I Genberg 8 lokaler. Känd från Hagebyhöga 1969-70. I flora-växeriet återfunnen i Allhelgona (Örbacken) 1993-1995 och Väversunda (Ekhaga) 1995. Även funnen i Väversunda (Ostmossen) 1995. Eftersökt men ej funnen i Hällestad (Starsjöängen och Malmstorp) 1996 och Hagebyhöga (kärret) 1995.
- Biologi / Ekologi** Ängsgentiana är tvåårig. Den växer framförallt i öppna, friska till fuktiga ängar med slåtter eller betesdrift. I vissa kalktrakter kan den vara lokalt vanlig i vägkanter. Dessutom förekommer den i kalkrika rasmarker i södra fjälltrakterna.
- Hot** Arten hotas främst av igenväxning, utebliven hävd och gödsling.

Fältgentiana

Gentianella campestris
ssp. campestris

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Gentianaceae

Utbredning

Fältgentianans utbredning är europeisk. I Sverige förekom den tidigare från Skåne till Jämtland, Ångermanland och södra Västerbotten (ej Gotland), samt tillfälligt i Torne lappmark. Den är utgången från Skåne, Blekinge, Öland och Västerbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 50 sektioner. Eftersökt men ej funnen på 22 lokaler 1994, 14 lokaler 1995 och 7 lokaler 1996. I floraväxteriet funnen i Regna (Ålsätter, Holmsjöhult, S Motala äng, Lindenäs, N Motala äng och Tyrsefall) 1996, Risinge (Lotorp) 1994-1996, Skedevi (Rosenlund) 1996, N Vi (Hökhult) 1996, Tidarsrum (Unnagård-Bänarp) 1996, Tjärstad (Törnevik) 1993, Bankekind (Frösslunga) 1996, Åtvidaberg (Ingelstorp) 1994, 1996, Trehörna (Lärkemålen) 1996, Stora Åby (Jönsabola) 1996, Trehörna (Lassarp) 1996, Horn (Lönningehult) 1991, 1994 och Vist (Ringetorp) 1991. Även funnen 1994 på följande lokaler; Boxholms kommun: Bösebo, Högbron-Näset, Trimplaberget, Karsbo, Berggården, Gökshult, Bäckstugan, Finspångs kommun: Stockhult, Mon, Kinda kommun: Aspegården, Föllingsö, Grönlid, Brunebo, Linköpings kommun: Krankebo, Tobo, Mjölby kommun: Önnelund, Hälla, Görshorva, Söderköpings kommun: Stora Ulvebo, Valdemarsviks kommun: Lillängen, Högved, Ydre kommun: Södra bråta och Ödeshögs kommun: Gräsberg, Uppsala.

Biologi / Ekologi

Fältgentiana är tvåårig. Den växer på öppen, torr-frisk ängsmark som hävdas med slåtter eller bete.

Hot

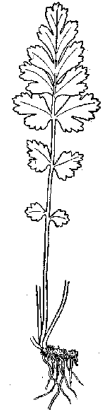
Hotas främst av igenväxning på grund av minskad hävd och gödsling.

Sträv nejlikrot

Geum hispidum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Rosaceae

Utbredning

Sträv nejlikrots världsutbredning omfattar Sverige och ett mindre område i nordöstra Spanien. I Sverige förekommer den i östra Småland och Östergötland samt på en lokal vardera i Blekinge och Södermanland. Tidigare har den även funnits i Halland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Dagsberg (Kropp). Känd från Valdemarsvik (Lilla Ålö) 1979-80. Funnen i Gryt (Bokö) 1995. Eftersökt men ej funnen i Dagsberg 1995.

Biologi / Ekologi

Sträv nejlikrot är flerårig. Den växer oftast i kanten av ängs- och betesmarker samt på vägkanter.

Hot

Arten hotas främst av upphört eller alltför hårt bete.

Luden johannesört

Hypericum hirsutum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Hypericaceae

Utbredning

Luden johannesört har en totalutbredning som omfattar stora delar av Europa samt Kaukasus och Centralasien. I Sverige förekommer den i Skåne, på Öland, Gotland, i Småland, Bohuslän, Västergötland, Östergötland, Västmanland, Södermanland, Uppland och Gästrikland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 7 lokaler, Ledberg (Kungskvarn), Tjärstad (Åländersö), Väversunda (Lundtorp, Djurkälla, bostället Sjön, Mullskräerna) och Källstad (Hångerhalvön).

Biologi / Ekologi

Luden johannesört är flerårig. Den växer i lövrika ängar, lundar och särskilt i bryn, gläntor och liknande. Arten hör alltså främst hemma i övergångsbiotoper där mullrik lundmiljö kombineras med god tillgång till ljus.

Hot

De främsta hoten mot arten är att övergångszonerna mellan skog och öppen mark förändras genom bla minskat bete.

Piggfrö

Lappula squarrosa

Hotkategori 4 Hänsynskrävande
(1990 hot.kat. 3)

Boraginaceae

Utbredning

Piggfrö förekommer över hela Europa, delar av Asien, Nord- och Sydafrika samt är införd i Nordamerika. I Sverige är den känd från alla provinser utom Åsele och Pite lappmark, men i de flesta norrländska provinser är den endast tillfälligt funnen. Aktuella fynd finns från Skåne, Öland, Gotland, Småland, Västergötland, Östergötland, Närke, Södermanland och Uppland. Arten är troligen inkommen med frö och med sina taggiga frukter spridd med människans hjälp.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 6 lokaler. I floraväxteriet återfunnen i Ask (kyrkogårdsmur) 1995, eftersökt men ej funnen 1995 i Krokek (Marmorbruket), Rök (Häjla stn) och V. Tollstad (Alvastra). Ej eftersökt i Dagsberg (Djurö kvarn) och Hedvig (Öhmanskajen), där den dock troligen är utgången.

Biologi / Ekologi

Piggfrö är ettårig. Den växer på torra, soliga och grusiga platser som alvarmark, järnvägsområden, hamnar etc. Arten är självfertil.

Hot

Arten hotas främst av konkurrens från andra arter på grund av minskad störning.

Vingvial

Lathyrus heterophyllus

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Fabaceae

Utbredning

Vingvialens totalutbredning är centraleuropeisk med tyngdpunkt i alpområdet. I Sverige är den koncentrerad till norra Småland, sydvästra Östergötland och centrala Västergötland. Dessutom finns strödda lokaler i Skåne, på Öland, i Halland, Närke, Värmland, Södermanland, Uppland, Västmanland, Dalarna, Härjedalen och Ångermanland. Den är försvunnen från Blekinge och Bohuslän samt tillfälligt funnen i Gästrikland och Västerbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 12 lokaler. I floraväxteriet återfunnen 1995 i Ekeby (Lagnebrunna), Kisa (Ramshult), Kvillinge (Hult), Simonstorp (Rodga), Åtvid (Adelsnäs) och 1996 i Väderstad (Ängslund). Även funnen i Ekeby (Sjögarp) 1991, 1995 och Rystad (Tallboda) 1995. Eftersökt men ej funnen i Ekeby (Sättertorp) 1995. Utgången från Åsbo (Opplund och Rävtofta) 1996. Ej eftersökt i Askeby, Kvillinge (Dvardala) och Rogslösa (Borghamn).

Biologi / Ekologi

Vingvial är flerårig. Den växer främst på betes- och slåtterfredade platser, i kanten av snår och rösen, på vägkanter, i grustag, i bryn etc. Även i föga kulturopåverkad vegetation i sydvända sluttningar med kalkberg i dagen, en biotop som anses vara artens naturliga i Mellaneuropa. Vingvial är kalkgynnad och föredrar varma, torra och ljusa ståndorter.

Hot

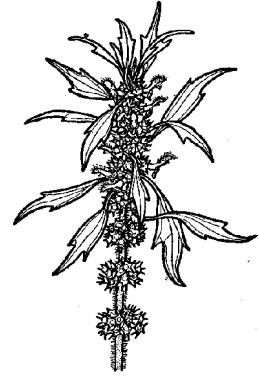
Arten hotas främst av igenväxning och alltför hårt bete.

Hjärtstilla

Leonurus cardiaca

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Lamiaceae

Utbredning

Hjärtstilla är ursprunglig i de tempererade delarna av Asien och spridd till stora delar av Europa och Nordamerika som medicinalväxt. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland, i Småland, Halland, Östergötland, Västergötland, Närke, Västmanland, Södermanland, Uppland, Dalarna och Gästrikland. Den är försvunnen från Bohuslän och Dalsland samt tillfälligt funnen i Värmland, Hälsingland, Medelpad, Jämtland och Västerbotten. Arten är införd av munkarna på medeltiden.

Utbredning i Östergötland 1995

I Genberg 40 sektioner. Känd från Västra Husby (Hylingekorset) 1979, ej sedd senare. I floraväxteriet funnen 1996 i Ekebyborna (Nässja) och i Konungssund (Konungssund), Tåby (Oxtorp och Tåby gård), Ö. Stenby (Flämminge) och Grebo (gården Horn).

Biologi / Ekologi

Hjärtstilla är flerårig. Den växer endast på kulturmark, främst vid ladugårdar och uthus men även vid till exempel kyrkor och klosterruiner.

Hot

Arten hotas främst av konkurrens från andra arter samt av stränga vintrar och städning av gårdsmiljöer.

Fältkrassing

Lepidium campestre

Bilden visar
L. sativum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Brassicaceae

Utbredning

Fältkrassing förekommer över större delen av Europa och är införd i Nordamerika, Nya Zeeland, Australien och Tasmanien. I Sverige förekommer den i samtliga landskap från Skåne till Dalsland, Västmanland och Gästrikland och är tillfälligt funnen i Värmland, Dalarna, Hälsingland, Jämtland, Ångermanland och Västerbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 25 sektioner. I floraväxteriet funnen i Borg (Borgsruinen) 1995.

Biologi / Ekologi

Fältkrassing är ett- eller tvåårig. Den växer på grusig till sandig, öppen kulturmark, främst åkerkanter men även i hamnar, vägskärningar, banvallar och strandvallar.

Hot

Ogräsbekämpning är främsta hotet mot arten och även en minskad tillgång till de biotoper som arten främst föredrar.

Sminkrot

Lithospermum arvense
ssp. arvense

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Boraginaceae

Utbredning

Sminkrot härstammar troligen från Sydeuropa och Västasien. Den förekommer över hela Europa, delar av Asien samt i Nordafrika. Den är även kulturspridd till Sydafrika, Nord- och Sydamerika, Australien och Nya Zeeland. I Sverige är den känd som bofast från Skåne till Västerbotten samt tillfällig från Jämtland, Norrbotten och Lule och Torne lappmarker. Den är försvunnen från Bohuslän och Dalsland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 49 sektioner. Känd från Kärna (Kärna mosse) 1995 och Ödeshög 1985. I floraväxteriet funnen i Kaga (Kränge) 1993-1995, Hagebyhöga (Hässleby) 1996, V. Stenby (Fågelstad) 1995-1996, Heda (Marieborg och Isberga) 1996 och Borg (SMHI park) 1995, ej funnen 1996.

Biologi / Ekologi

Sminkrot är ettårig. Den växer främst som ogräs i åkrar men kan även förekomma på vägkanter och annan kulturmark. Den växer bäst på lerjord, gärna sandblandad, med högt kalkinnehåll. Arten kom kanske till Sverige under järnåldern som ogräs. Roten, som har en starkt röd färg, har brukats som smink och till färgning.

Hot

Arten hotas av ogräsbekämpning och konkurrens från för tät gröda.

Källa

Svensson, R. & Wigren, M. 1986: *Sminkrotens historia och biologi i Sverige*. Svensk Bot. Tidskr. 80: 107-131. Stockholm.

Pukvete

Melampyrum arvense

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Scrophulariaceae

Utbredning

Pukvete är troligen ursprunglig i Central- och Östeuropa och angränsande delar av Asien och har spritt sig med jordbruket norrut och västerut. Den har en kontinental världsutbredning och förekommer i mellersta och sydöstra Europa samt angränsande delar av Asien. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland, i Småland, Bohuslän, Västergötland, Östergötland, Södermanland och Uppland, men är utgången från Halland, Närke och Västmanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 34 lokaler. Känd från S:t Anna (Aspöja och Finnkroken), Gryt (L. Ålö, Ämtö och Ekön) 1979-80 och Skärkind (Halleby) 1993. Ekön även 1988. I floraväxteriet eftersökt men ej funnen 1991 i Bankekind (Ribbantorp), Gårdeby (Ivarsberget) och Björsäter (Nyhult), 1995 i Rinnna (Ljungstorp), Borg (Eda), Jonsberg (Arkösund och Isnäs), Matteus (Karlsro) och Ekebyborna (vägen mot Uddenäs). Återfunnen 1995 i Vinnerstad (Lustigkulle), Dagsberg (Djurön och Svindra), Jonsberg (Riddartorp och Fettsäter), Kimstad (Viken och Gillberga), även återfunnen i Rönö (Börsebo och Baggetorp) 1993 och 1995, Mogata (Hösterum) 1993, S:t Anna (Godskär och Gäddvik) 1993. Även funnen 1995 i Skärkind (Bäckeby) och Gylfshem (Åselstads gamla tomt). Eftersökt men ej funnen i Ö. Stenby (Järstad) 1995.

Biologi / Ekologi

Pukvete är ettårig, höstgroende och halvparasitisk. Den är från början främst ett åkerogräs men förekommer idag främst i åker- och vägkanter samt på torrbackar.

Hot

Arten hotas främst av igenväxning på grund av minskad hävd och ogräsbekämpning.

Korndådra

Neslia paniculata

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Brassicaceae

Utbredning

Korndådra härstammar från Centraleuropa och Västasien. Den är spridd som ogräs till bla Nordafrika och Amerika. I Sverige är den känd som bofast från Skåne till Uppland, Gästrikland och Hälsingland samt uppträder tillfälligt i Värmland, Närke, Västmanland, Dalarna, Jämtland, Medelpad, Västerbotten, Norrbotten och Lule och Torne lappmarker. Den är utgången från Halland, Bohuslän och Dalsland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 17 lokaler. Känd från Ödeshög 1985. I floraväxteriet eftersökt men ej funnen 1995 i Norrköping-Hedvig (Kråkvilan), Häradshammar (Lönö), Ö. Eneby (Sjöslätten) och Rinna (Ljungstorp) 1996. Nyfynd 1996 Skänninge (700 m SSO Lövingsborg).

Biologi / Ekologi

Korndådra är ettårig och främst höstgroende. Den förekommer som åkerogräs främst på leriga och ofta kalkrika jordar.

Hot

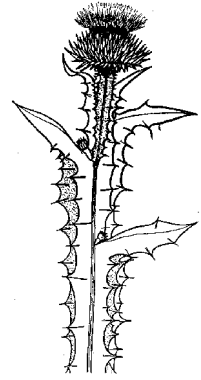
De främsta hoten mot arten utgörs av ogräsbekämpning samt ökad konkurrens från grödan.

Ulltistel

Onopordum acanthium

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Asteraceae

Utbredning

Ulltistel har sitt utbredningsområde i hela Europa och västra Asien. Den är införd i Nord- och Sydamerika samt Australien och Nya Zeeland. I Sverige förekommer den från Skåne till Västergötland och Uppland, tidigare även i Västmanland. Tillfälligt har den även hittats i Dalsland, Dalarna, Gästrikland, Hälsingland, Medelpad, Ångermanland, Västerbotten och Norrbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 13 lokaler. I floraväxeriet återfunnen 1995 i Kullerstad (Väsby) (14 ex), Tåby (Oxorp) (3 ex), Tåby (Tåby gård) (27 ex) och Ö. Husby (Häljestad) (ca 20 ex). Eftersökt men ej funnen 1995 i Dagsberg (Bråborg), S:t Johannes (Lida kulle), Simonstorp (Rodga), Ö. Eneby (Fiskeby) och V. Tollstad (Alvastra), där den ej heller återfanns 1996.

Biologi / Ekologi

Ulltistel är tvåårig. Den växer på havsstränder, i grustag, på ruderatmark, på vägkanter och kring gårdar. Arten gynnas av öppet läge och relativt torr, kalk- och näringsrik jord.

Hot

Arten hotas främst av igenväxning samt av att den slås av på vägkanter och kring hus.

Spikvallmo

Papaver argemone

Bilden visar
P. rhoeas

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Papaveraceae

Utbredning

Spikvallmo är ursprunglig i Sydeuropa och är kulturspridd bla till södra Skandinavien, västra Asien, Nordafrika, Kanarieöarna och östra USA. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland, i Småland, Västergötland, Östergötland, Närke och Södermanland samt uppträder tillfälligt i flera andra landskap. Till de nordligaste lokalerna har den kommit med barlast.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 29 sektioner. I floraväxteriet funnen i Ledberg (N Gropen) 1994 och 1995, Kvarsebo (Säter) 1995 och Kvarsebo (Sätersundet) 1995.

Biologi / Ekologi

Spikvallmo är ettårig. Den växer endast på kulturmark främst som ogräs i åkrar men även på vägkanter, banvallar och i grustag. Arten föredrar öppen, varm, lätt jord.

Hot

Arten hotas främst av ogräsbekämpning men även av konkurrens från grödan.

Granspira

Pedicularis sylvatica

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Scrophulariaceae

Utbredning

Granspirans utbredning är i huvudsak mellan- och västeuropeisk. Den är troligen införd i östra Nordamerika. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland, i Småland, Halland, Bohuslän, Östergötland, Västergötland, Dalsland, Värmland, Närke, Västmanland och Dalarna men är försvunnen från Södermanland och Jämtland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 19 lokaler. I floraväxteriet återfunnen i Risinge (Motala) 1995 och 1996. Eftersökt men ej funnen 1995 i Risinge (Gullerstorp), Krokek (Böksjötorp, Hacktorp, Skinnarbo och Brännkärr), Simonstorp (Myckelmåsasågen), Ö. Eneby (Hagsäter), Kristineberg (Vänstertorp) utgången. Ej funnen 1996 i Skedevi (Bondsjön).

Biologi / Ekologi

Granspira är flerårig och halvparasitisk. Den växer i växelfuktig till blöt, hävdad gräsmark med hedartad vegetation. Arten är främst typisk för urbergsregioner med kvävefattig mark och sur markreaktion. Dess optimala miljö har troligen varit magra och fuktiga slättermarker i skogsbygder.

Hot

Arten hotas främst av upphört bete och skogsplantering samt i viss mån gödsling av naturbetesmarker.

Storgröe

Poa remota

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Poaceae

Utbredning

Storgröets utbredningsområde omfattar norra och östra delarna av Europa samt västra och centrala fd Sovjetunionen. I Sverige förekommer den i de flesta delarna av landet utom Öland, Gotland, Halland och Torne lappmark samt Blekinge där den tidigare förekommit.

Utbredning i Östergötland

floraväxeriet

I Genberg 16 lokaler. Känd från Rinna (Svartsjön) 1984, Kättilstad 1984, Vårdsnäs (Sättravallen) 1969, Väderstad 1984, Motala (SV L. Basteberg) 1984, Ödeshög (Holkaberg) 1985 och Åtvid (Kulla) 1975. I återfunnen i Åtvid (Kulla) 1995, Tjärstad (Älgbron) 1991 och 1993 och Vikingstad (Hjälmsätter) 1993 och 1995. Även funnen 1995 i Kättilstad (Glypsmåla) och Vikingstad (Länningssätter). Eftersökt men ej funnen i Ö. Eneby (Loviseberg) 1995.

Biologi / Ekologi

Storgröe är ett flerårigt tuvbildande gräs. Den växer i fuktig, näringsrik, skuggig skogsmark med rörligt markvatten. Marken bör vara mullrik.

Hot

De främsta hoten mot arten är kalavverkning och dikning.

Toppjungfrulin

Polygala comosa

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Polygalaceae

Utbredning

Toppjungfrulin har en utbredning som i stort omfattar Central- och Östeuropa samt Centralasien. I Sverige förekommer den i Skåne, på Öland och Gotland, i Östergötland, Västergötland, Västmanland, Södermanland, Uppland och Gästrikland. Tidigare förekom den även i Småland, Närke och Hälsingland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 18 lokaler. Känd 1993 från Normlösa (Tolebro), Hagebyhöga, Örberga (Kastad kulle) och Heda (Norrö). I floraväxteriet funnen i Ödeshög (grustäkt) 1996 och Hagebyhöga (Högalundsbacken) 1995.

Biologi / Ekologi

Toppjungfrulin är flerårig. Den växer på solöppna, måttligt torra moränbackar, åssluttningar mm. Men även väglänther, bryn, kanter längs stigar, staket etc så länge vegetationen är låg.

Hot

De främsta hoten mot arten är igenväxning på grund av upphört bete samt skogsplantering.

Sydsmörblomma

Ranunculus sardous

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Ranunculaceae

Utbredning

Sydsmörblomman hör hemma i Central- och Sydeuropa samt Nordafrika och är införd med odlingen till Skandinavien, Nordamerika och Tasmanien. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge samt på Öland och Gotland. Den är tillfälligt funnen i Bohuslän, Västergötland, Östergötland, Södermanland, Uppland, Ångermanland och Västerbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Hedvig (Öhmanskajen).

Biologi / Ekologi

Sydsmörblomma är ettårig. Den växer främst som åkerogräs på fuktiga jordar, sandiga, strandnära åkrar, men kan även uppträda på strandängar, ruderalplatser etc.

Hot

Arten hotas främst av ogräsbekämpning och konkurrens från grödan.

Myrbräcka

Saxifraga hirculus

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Saxifragaceae

Utbredning

I Sverige förekommer den idag i Västergötland, Dalarna samt från Medelpad till Torne lappmark. Den har tidigare även förekommit i Skåne, Småland, Östergötland och Uppland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, Tjärstad (Liljeholmen). I floraväxteriet eftersökt 1995 men ej funnen.

Biologi / Ekologi

Myrbräcka är flerårig. Den växer i plana gungflykär, den är gynnad av järnhaltigt källvatten.

Hot

De främsta hoten mot arten är dikning och igenväxning.

Åkermadd

Sherardia arvensis

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Rubiaceae

Utbredning

Åkermadd är ursprunglig vid Svarta havet och Medelhavet, men har spritts till övriga Europa och flera andra världsdelar. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland, i Småland, Halland och Bohuslän. Den kan vara försvunnen från Östergötland samt funnen som tillfällig i Dalsland, Värmland, Närke, Västmanland, Södermanland, Medelpad, Ångermanland, Västerbotten och Norrbotten.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 3 lokaler, Krokek (Hökvägen 3), Väderstad (Kornvägen 1) och Horn (Grangärde).

Biologi / Ekologi

Åkermadd är ettårig. Den växer endast på kulturmark i främst åkrar och trädgårdar på lätta, kalkrika jordar. Arten kan då och då dyka upp som gräsfröinkomling i nysådda gräsmattor i södra Sverige.

Hot

Arten hotas av konkurrens från grödan och ogräsbekämpning.

Idegran

Taxus baccata

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Taxaceae

Utbredning

Idegranens totalutbredning omfattar Europa, Nordafrika och främre Asien. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland, i Småland, Halland, Bohuslän, Dalsland, Västergötland, Östergötland, Värmland, Närke, Södermanland, Uppland och Gästrikland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 8 lokaler. Känd 1983 från Gryt (11 lokaler), Kvillinge och V. Tollstad (2 lokaler). I floraväxteriet funnen 1995 i Krokek (Marmorbruket) och Ö. Ny (Ö. Ny). Eftersökt men ej funnen 1995 i Ö. Ny (Häckerstad vid väggkant - granplantering).

Biologi / Ekologi

Idegran är vanligen ett 1-3 meter högt, buskligt förgrenat barrträd. Det kan bli upp till 15 meter högt. Den växer i skog, främst i kusttrakter, på näringsrik, ofta kalkrik mark. Även odlad.

Hot

Det främsta hotet mot arten är slutavverkning. Den betas även av rådjur, vilket kan hindra återväxten.

Spindelört

Thesium alpinum

Hotkategori 4 Hänsynskrävande
(tillkommit sedan hotlistan 1990)

Santalaceae

Utbredning

Spindelörten är känd från Mellaneuropa, Sydeuropas bergstrakter och mellersta och södra Ryssland bort till Sibirien. I Sverige förekommer den främst i Småland och Östergötland, men den är även känd från Blekinge och Västergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 12 sektioner (30-tal lokaler). Känd från Hycklinge (Vårdslunda) 1986 och Tjärstad (Majeldsberget) 1987. I floraväxteriet funnen 1996 i Kisa (Rummingebo), N. Vi (Hökhult), Tidarsrum (vägkant, Ö. Bänarp, Bänarp, S. Bänarp, Bänarpegölen, Gibbehult och Fridhem), Sund (Graby och Graby gård). Eftersökt men ej funnen i Tidarsrum (Tidarsrumsgölen) och Svinhult (Flinstorp).

Biologi / Ekologi

Spindelört är en flerårig halvparasit. Den växer på torrängar, gräshedar mm.

Hot

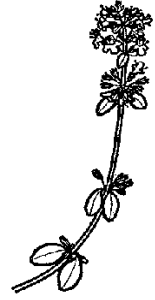
Det främsta hotet mot arten är igenväxning på grund av upphört bete.

Stortimjan

Thymus pulegioides

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Lamiaceae

Utbredning

Stortimjan är en västeuropeisk art och når österut till västra delarna av Ryssland. I Sverige är den känd från Skåne till Dalarna och Hälsingland samt Jämtland, Medelpad, Ångermanland och Västerbotten. I de nordligaste landskapen är den endast tillfällig.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 19 lokaler. I floraväxteriet funnen i Risinge (Lotorps handelsträdg.) 1996 och Kimstad (Norshoms g.) 1995. Eftersökt men ej funnen 1995 i Kvillinge (Hult), Matteus (Karl Johans park) och Simonstorp (Simontorps g.).

Biologi / Ekologi

Stortimjan är en låg dvärgbuske. Den växer i ogödslad, mager, måttligt torr betes- eller slåttermark på sand eller sandig morän samt i park- eller trädgårdsgräsmattor mm. Förekommer både som spontan och som gräsfröinkomling.

Hot

Stortimjan är konkurrenssvag och försvinner vid gödsling, skogsplantering och igenväxning.

Dikesveronika

Veronica catenata

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Scrophulariaceae

Utbredning

Dikesveronika är spridd över stora delar av Europa, Nordafrika, Asien och Nordamerika. Den är dessutom införd i centrala Afrika och södra Australien. I Sverige förekommer den i Skåne, på Öland och Gotland, i Halland och Östergötland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, St. Åby (Ryket). I floraväxteriet återfunnen 1996 (3 stjälar).

Biologi / Ekologi

Dikesveronika är flerårig. Den växer i kalktrakter i eller vid grunt, näringsrikt, stillastående eller sakta rinnande sötvatten, tex vid myrkanter, pölar, bäckar och diken.

Hot

Ändrad hydrologi och övergödning är hot mot arten.

Klibbveronika

Veronica triphyllos

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Scrophulariaceae

Utbredning

Klibbveronika har en totalutbredning som omfattar praktiskt taget hela Europa och angränsande delar av Asien samt Nordafrika. Den är införd i Nordamerika och Japan. I Sverige förekommer den i Skåne, Blekinge, på Öland, Gotland, i Småland, Halland och Östergötland samt tillfälligt i Södermanland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 2 lokaler, Väderstad (Väderstad stn) och Hycklinge (Ekhult). I floraväxteriet återfunnen i Väderstad 1992 (60-70 ex), 1994 (4 ex) och 1995 (1 ex).

Biologi / Ekologi

Klibbveronika är en ettårig, främst höstgroende, tidigblommande ört. Den växer främst som ogräs i sandiga eller grusiga åkrar men förekommer även på annan sandig mark och på banvallar.

Hot

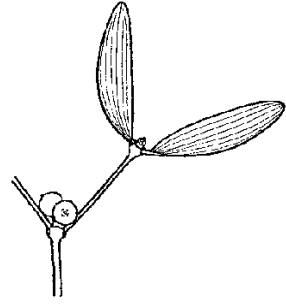
Igenväxning och ogräsbekämpning är hot mot arten.

Mistel

Viscum album

Hotkategori 4 Hänsynskrävande

Loranthaceae

Utbredning

Mistelns totalutbredning omfattar Europa, Nordafrika och delar av Asien. I Sverige förekommer den främst i Mälardalen i Västmanland, Södermanland och Uppland samt på Gotland, i Småland och Östergötland. Den betecknas som införd bla i Skåne. Äldre fynd finns från de flesta landskap norrut till Värmland.

Utbredning i Östergötland

I Genberg 1 lokal, S:t Anna (Äspholm). Känd från S:t Anna 3 lokaler 1975, noterad från en lokal 1995 (2 ex).

Biologi / Ekologi

Mistel är en ständigt grön halvparasitisk buske. Den växer som halvparasit på lövträd, främst lind, apel, lönn, rönn, hagtorn och päron.

Hot

Misteln hotas främst av insamling, avverkning av värdträden och "städning" av parkträd.